

Kaupunkivihreä- ja sininen

OULUN KESKUSTAVISIO 2026-2040

17.3.2026

OULUN
KESKUSTAVISIO
2026-2040

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Sisällysluettelo

3	Tiivistelmä
4	Johdanto
5	Teemat
7	Visiokartta
8	Tool box - johdanto
9	Tool box - Katujen vehreytyksen periaatteet
13	Tool box - kesä/talvikatu
15	Tool box - Vihertasku - paikallinen katutilan vehreyttäminen
17	Tool box - Viherkehän jatkuvuuden parantaminen
19	Tool box - Vesi- ja ranta-alueiden käsittelyn periaatteet
22	Tool box - Olevien puistojen kehittäminen
24	Tool box - Korttelin vehreytyksen periaatteet
26	Vaikutusten arviointi

Tiivistelmä

Vehreästi verkottunut, elämyksellinen ja kestävä kaupunkivihreä ja -sininen

Oulun keskustavision 2026-2040

Kaupunkivihreä ja sininen -visio koostuu yhtenäisistä kehämäisistä viheralueiden sarjoista eli viherkehistä, vehreyttävistä kaduista, pistemäisistä viherlisäyksistä eli vihertaskuista sekä suiston sinikehästä ja Kaupunginoyajayhteydestä. Vision toimenpiteillä muodostetaan entistä vihreämpi ja ekologisesti verkottuneempi sekä myös elämyksellisempi Oulun keskusta-alue.

Vision laadinnassa on otettu huomioon vuorovaikutusprosessissa esiinnousseita teemoja ja ideoita muun muassa entistä vihreämmästä, merellisemmästä, viihtyisämmästä ja elämyksellisemmästä Oulusta.

Viherkehien osia ovat: urbaani rantavyöhyke, puistot ja viheralueet, vehreät katutilat ja taskupuistot. Viherkehä voi laajentua myös läheisten korttelien sisäpihoille ja rakennusten edustoille. Urbaani rantavyöhyke alkaa pohjoisesta Ainolanpuiston kupeesta ja jatkuu etelässä Hollihakaan ja täydennysrakennettavaan Hevossaareen. Urbaanilla rantavyöhykkeellä kehitetään erityisesti olemisen ja tekemisen paikkoja veden äärelle. Viherkehiin kuuluvia puistoja

kehitetään monimuotoisemmiksi, vihreämmiksi, hulevedet huomioiviksi sekä toiminnallisemmiksi kokonaisuuksiksi. Uudet taskupuistot laajentavat ja voimistavat viherkehää kapeissa kohdissa. Paikoitellen viherkehät toteutuvat katuvihreän avulla. Viherkehät toimivat niin ekologisina yhteyksinä kuin miellyttävänä kulkureitinä keskustan, Heinäpään, Myllytullin ja Raksilan ympäri.

Kaupunkivihreä ja -sininen -vision avulla lisätään katupuuston määrää, millä saadaan lisää latvuspeittävyttä erityisesti tiiveimmin rakennetulle keskusta-alueelle. Latvuspeittävyden kasvu lisää muun muassa ekologisia yhteyksiä ja parantaa alueen mikroilmastoa. Erityisesti keskustan ja Heinäpään katutiloja vehreytetään. Kattava katupuu- ja katuviherverkosto muodostaa myös miellyttäviä jalankulun ja pyöräilyn ympäristöjä. Vehreät kadut yhdistävät keskustan puistoalueita toisiinsa ja keskustan itälaitaa kohti rantaa. Katuvihreä mahdollistaa vihreän lähimaiseman tiiviisti rakennetun keskustan alueella. Katuviherverkostoa kehitetään lisäämällä puita ja muuta kasvillisuutta soveltuviin kohtiin, muodostamalla laajempia viherkaistoja ja väliaikaisin istutuksin. Katualueille

sijoitetaan pysähtymisen paikkoja, toimintoja mahdollistavia tiloja ja kalusteita sekä taidetta.

Kortteleissa istutuksille varattavat alueet tukevat visiota keskustan vehreyttämiseksi. Kortteleita tai korttelipihoja uudistettaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että pihaan saadaan kookasta puustoa ja monilajisia istutuksia. Viherkatot, köynnökset ja vehreät parvekkeet täydentävät korttelin kasvillisuutta ja näkyvät myös katualueelle. Korttelien sisäänvedot mahdollistavat katutilaan pienaukiot, joihin saadaan istutettua kasvillisuutta.

Visiossa suiston sinikehä kiertää Kuusisaaren, Pikisaaren, Hevossaaren ja muun muassa Kiikelin kautta Merikosken voimalaitoksen patoaltaalle. Kaupunkisivistä kehitetään suiston sinikehän ja Kaupunginoyajayhteyden parantamisella siten, että mahdollistetaan paremmin vesieliöstön liikkuminen ja kaupunkilaisille luontevat vesiliikenteen reitit. Luonnollisen hulevesihallinnan keinojen lisäys katu- ja puistoalueille lisää paikallisesti sään mukaan näkyvän veden määrää kaupunkitilassa. Vesiaiheilla luodaan elämyksellistä kaupunkitilaa.

Oulun keskustavision 2026-2040 Kaupunkivihreä

ja sininen -visio lisää viheralueiden ja katuverkoston mahdollisuutta tarjota ekosysteemipalveluja kuten lämpötilojen vaihtelun tasaamista, tuulisuuden vähentämistä, ilmansaasteiden sitomista ja hulevesien vähentämistä. Monimuotoinen vihreä kaupunkiympäristö tukee kaupunkien sopeutumista ilmastonmuutokseen, lisää luonnon monimuotoisuutta ja kaupunkilaisten hyvinvointia. Kaupunkilaisille vehreät, pysähtymiseen ja olemiseen kannustavat ympäristöt tarjoavat elämyksellisyyttä, tilaa leikille, ihmettelylle, kohtaamisille ja urbaaneille luontokokemuksille.

Johdanto

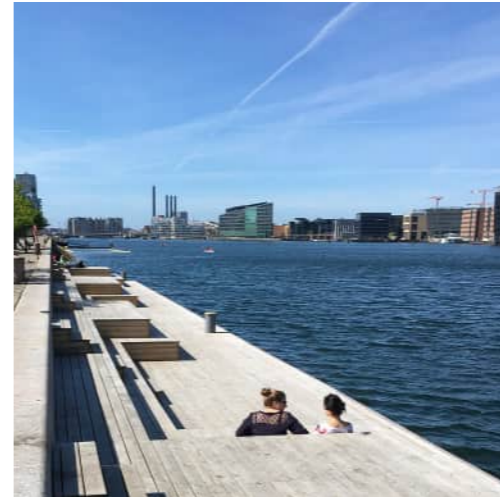
Kaupunkivihreä ja -sininen visiotyön osuudessa kehitetään katuja, viheralueita, rantavyöhykkeitä ja otetaan kantaa myös kortteleihin. Tavoitteena on entistä vihreämpi, oleskelun ja tekemisen paikkoja mahdollistava elämyksellinen kaupunki. Samalla kehitetään myös ekologistia viher- ja siniyhteyksiä, lisätään luonnon monimuotoisuutta sekä vastataan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin.

Raportin alussa on keskustavision vuorovaikutusprosessissa esiinnousseiden teemojen listaus ja kuinka ne näkyvät kaupunkivihreän ja -sinisen kehittämisessä.

Työssä on laadittu kaupunkivihreän ja -sinisen visiokartta, jossa esitetään pääperiaatteet viher- ja siniverkoston kehittämiseksi.

Visiokartassa esitetyjä toimenpiteitä on kuvattu tarkemmin seitsemässä erillisessä niin sanotussa työkalupakissa eli tool box -työkalussa.

Lopussa on lisäksi tiivis vaikutusten arviointi -taulukko.

Teemat osa1

Keskustavision vuorovaikutusprosessissa tärkeimpinä pidetyt teemat ja niiden huomioiminen

Elämää ja palveluita meren ja suistojen äärelle, jonne keskusta laajenee

- rantojen aktivointi ja kehittäminen toiminnoilla, reiteillä ja kasvillisuudella, esimerkiksi uusi taskupuisto rantaan, Hevossaaren rantojen hyödyntäminen
- vehreät kadut sekä viherkehät johdattavat keskustasta ja muilta aluilta rantaan
- uudet vesireitit

Ekologisuus, kestävä kehitys ja ”ikiaikaisuus” rakentamisessa, kuluttamisessa ja liikkumisessa

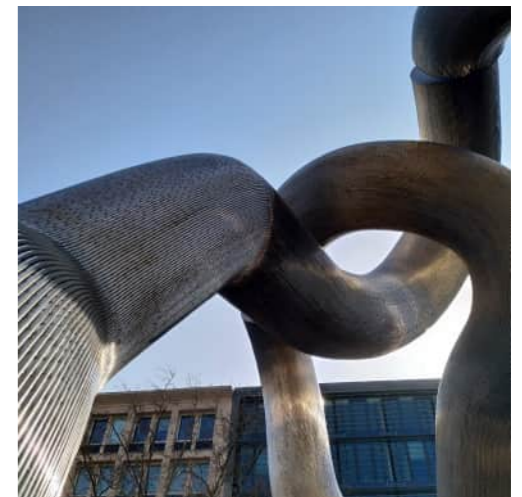
- luonnon monimuotoisuus, hulevesien luonnonmukainen hallinta ja ekologiset yhteydet vahvistuvat viher- ja siniverkoston kehittämisessä
- pysyviä viheralueita ja rakenteita
- riittävät kasvualustat myös katuvihreälle
- jalankulun ja pyöräilyn ympäristöjen viihtyisyyden lisääminen ja reittien sujuvoittaminen
- kestävät, kierrätettävät ja vähähiiliset materiaalit
- ekologiset siniyhteydet
- ekosysteemipalvelut

Kauneuden, esteettisyyden, siisteyden ja turvallisuuden vaaliminen rakennuksissa ja ympäristössä

- vehreyden monipuolinen lisääminen, myös osana rakennuksia
- ihmisen mittakaava, hyvä pienilmasto ja turvallisuuden tunne
- laadukas rakentaminen ja materiaalit julkisessa ulkotilassa
- taide julkisessa ulkotilassa
- historialliset noppakivikadut
- ekosysteemipalvelut

Vihreyden ja luonnon läheisyyden runsaalla lisäämisellä hyvinvointia

- tavoitteena on erityisesti keskusta-alueella vehreyden lisääminen, esimerkiksi kaduilla
- laajemmat viheralueet helposti saavutettavia
- lähiympäristön miellyttävät ulkoilureitit: viherkehät sekä vehreytettävät kadut
- vehreyden lisääminen paikallisesti esimerkiksi kortteleihin ja taskupuistoihin
- puistojen kasvillisuuden monipuolistaminen
- luonnon monimuotoisuutta lisäävät ratkaisut
- ekosysteemipalvelut

Teemat osa2

Keskustavision vuorovaikutusprosessissa tärkeimpinä pidetyt teemat ja niiden huomioiminen

Kuluttamisesta kohtaamisiin ja kokemuksiin - palveluiden, kaupan, tilojen ja tapahtumien kehittäminen sekä ekosysteemin rakentaminen

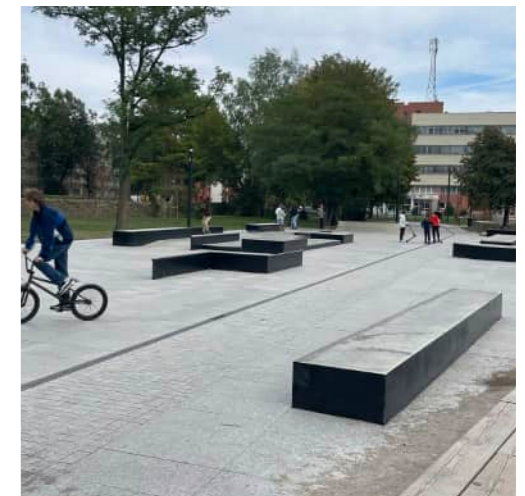
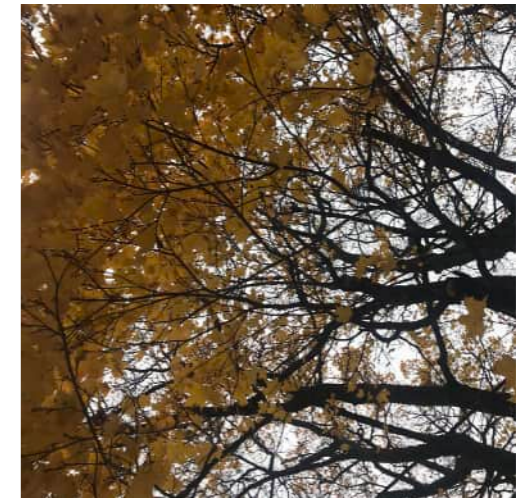
- viheralueille ja katutiloihin viihtyisiä ja pienilmastoltaan suotuisia kohtaamispaikkoja
- tekemisen mahdollisuuksia, esimerkiksi tanssilava, leikki- ja kuntoilupisteet
- monikäyttöiset vehreät kadut, taskupuistot ja tunnistettavat taidepaikat
- liike-elämän elävöittäminen ja palveluiden houkuttelevuus
- liiketilojen jatkuminen katutasolla julkiseen tilaan, esimerkiksi terassit ja yhteisterassit

Lasten kaupunki - leikkisyys, liikkuminen, oppiminen ja monisukupolvisuus osana kaupunkikeskustaa

- kaupunkitilan leikkisyys, leikilliset taide- ja vesiteokset, värit ja valot ja uusi leikkipaikka torin läheisyyteen
- turvalliset kulkuympäristöt, risteykset ja jatkuvat viheralueet
- viherkehät ja vehreät kadut mahdollistavat miellyttävän ulkoilureitistön, jonka varrella voi olla kuntoilupisteitä
- uimisen mahdollistaminen keskustassa

Teknologiainnovaatiot osana kaupunkikokemusta - älykäs infrastruktuuri ja parannettu asiakaskokemus

- pysäköintipaikkojen vuorottaiskäyttö muuhun toimintaan
- teknologisten innovaatioiden hyödyntäminen esimerkiksi kasvien hyvinvoinnin seurannassa tai kastelussa
- dronet ja robotit julkisessa kaupunkitilassa sekä niiden reitit ja laskeutumisalustat

Visiokartta

Kaupunkivihreän ja -sinisen kehityskohteet

Kaupunkivihreä: Viherkehät

Yhtenäiset kehämäiset viheralueisarjat, jotka koostuvat viheralueista ja vehreistä kaduista. Keskustan kohdalla rannassa urbaani rantavyöhyke viherkehän osana. Viherkehiä täydennetään taskupuistoilla ja vehreillä korttelipihoilla. Viherkehät muodostavat ekologisia yhteyksiä ja toimivat miellyttävinä virkistysympäristöinä.

- Viherkehät
- Taskupuistot
- Urbaani rantavyöhyke
- ▨ Urbaanin rantavyöhykkeen jatke
- ★ Rantavyöhykkeen maamerkki
- Vehreät korttelipihat
- ➔ Viheryhteys ulkopuolisiin viheralueisiin
- ↔ Kehittämisen pääakseli

Kaupunkivihreä: Vehreyttävät kadut

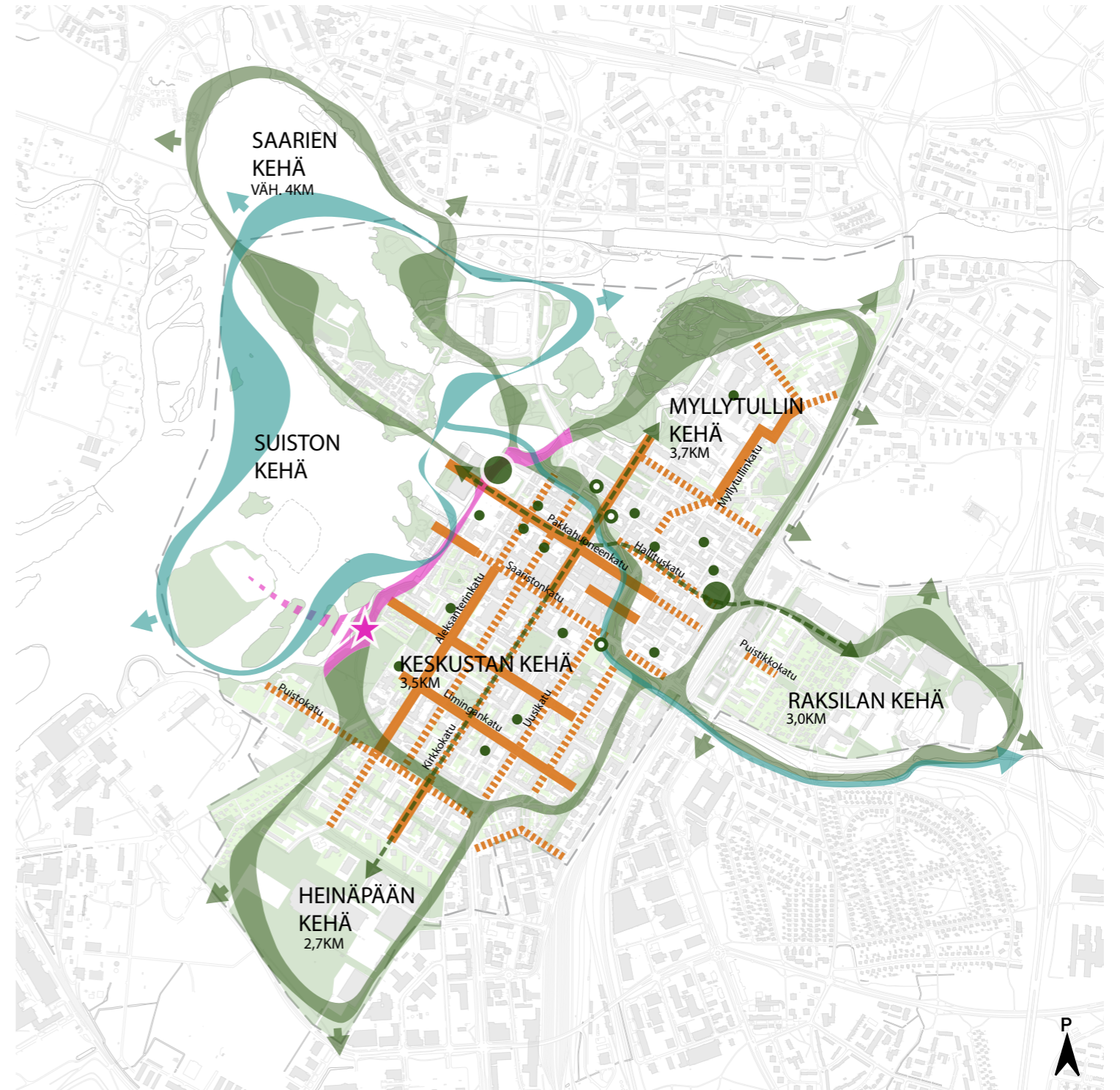
Katuverkoston monipuolinen vehreyttäminen. Täydentävät ekologisia yhteyksiä ja muodostavat miellyttäviä katu ympäristöjä.

- Runsas vehreyden lisääminen
- ▨ Vehreyden lisääminen
- Pistemäiset viherlisäykset, ns. vihertaskut

Kaupunkisininen

Siniyhteyksien ekologisen verkoston parantaminen ja virkistysmahdollisuuksien lisäys.

- Sinikehä ja Kaupunginojayhteys
- ➔ Siniyhteys ulkopuolisiin vesialueisiin

1:20 000

0 200 400 1000m

VSU

Oulun keskeisvisio 2026-2040
Kaupunkivihreä ja -sininen

Tool box

Kaupunkivihreä ja -sininen visiotyön osuus on jaettu seitsemään erilliseen niin sanottuun työkalupakkiin eli tool box -työkaluun. Kussakin osiossa käsitellään yksi osa-alue sekä siihen liittyvät tavoitteet ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisänä on esimerkkikuvia ja kaupunkitilatarkastelut.

Kaupunkitilatarkasteluissa havainnollistetaan miten olevan tilanteen, esimerkiksi nykyisin täysin kasvittoman kadun on mahdollista muuttua erilaisten toimenpiteiden kautta vihreämmäksi. Kaupunkitilatarkastelut ovat viitteellisiä.

Tool box -työkaluissa esitettyjen tavoitteiden taustalla on päämäärä vihreämmästä ja laadukkaasta kaupunkitilasta. Tavoitteena on luoda hyvät olosuhteet monipuoliseen olemiseen ja tekemiseen sekä aktivoida samalla myös ranta-alueita. Tool box -työkalussa on konkreettisia toimenpiteitä vision toteuttamiseksi.

**Katujen
vehreytyksen
periaatteet**

**Kesä/
talvikatu**

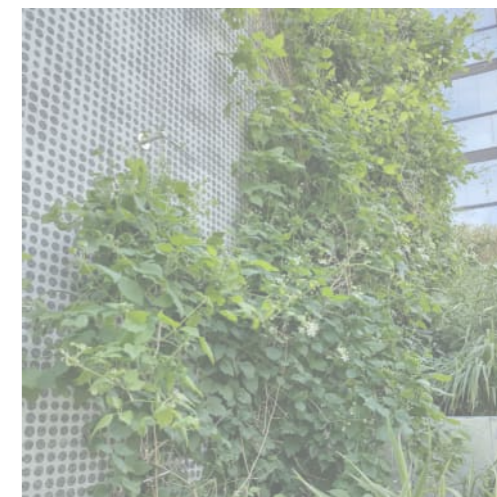
**Vihertasku
-
paikallinen katutilan
vehreyttäminen**

**Viherkehän
jatkuvuuden
parantaminen**

**Vesi- ja ranta-alueiden
käsittelyn
periaatteet**

**Olevien puistojen
kehittäminen**

**Korttelin
vehreytyksen
periaatteet**

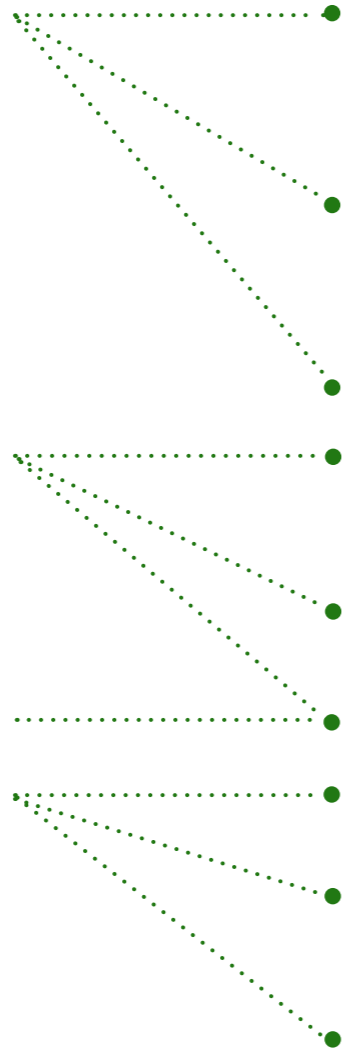
Tool box

Katujen vehreytyksen periaatteet

Katutilan kehittäminen vehreämmäksi kasvillisuuden lisäämisellä. Samalla katutilat toimivat ekologisina yhteyksinä. Toiminnallisuuden lisäys soveltuviin kohtiin.

Tavoitteet

- katujen toimiminen vahvemmin osana viheryhteyksiä
- luonnon monimuotoisuuden lisääminen
- kaupunkisininen osaksi katuja
- katu- ja kaupunkitilan muokkaaminen miellyttäväksi liikkumisympäristöksi, jossa on myös paikkoja viipyilyyn ja toiminnallisuuteen

Keinot

- kasvillisuuden runsas lisääminen katutilaan ja kävelykaduille, esimerkiksi uudet viherkaistat, puurivit, olevien puurivien täydennys, puuston istutus tiheään tai lomittain lajin vaatimukset huomioiden
- Ekologisten viheryhteyksien jatkuvuuden parantaminen monipuolisella ja monikerroksisella kasvillisuudella, erityisesti katupuustolla. Kasvillisuutta voidaan integroida myös kadun kalusteisiin.
- viherkatuverkoston liittyminen laajempiin viheralueisiin
- kasvillisuuden monimuotoisuuden lisääminen, esimerkiksi monimuotoiset niityt, pölyttäjätystävälliset kasvit ja eri puolajit unohtamatta ikivihreitä lajeja
- lahoppuuston lisääminen myös katutilan kaupunkivihreään sopivissa paikoissa
- luonnonmukaiset hulevesiaiheet
- kasvillisuuden muodostama ihmisen kokoinen mittakaava, tuulensuoja, varjo ja vuodenaikojen vaihtelu
- kasvillisuuden lomaan sijoitetaan oleskelun ja pysähtymisen paikkoja esimerkiksi penkein, toiminnallisuutta lisätään pienimuotoisilla kuntoilupaikoilla
- tunnistettavat maamerkit kohtaamispaikkoina

Liittyy tool boxiin

Viherkehän jatkuvuuden parantaminen

Laaja käytettävä hulevesiallas vehreyttää katutilaa

Köynnösten hyödyntäminen esimerkiksi aidoissa

Erilaiset kalusteet ja varusteet mahdollistavat katuympäristöjen muuttumisen oleskelun paikoiksi

Pyörä- ja linja-autokatoksia vehreytetään

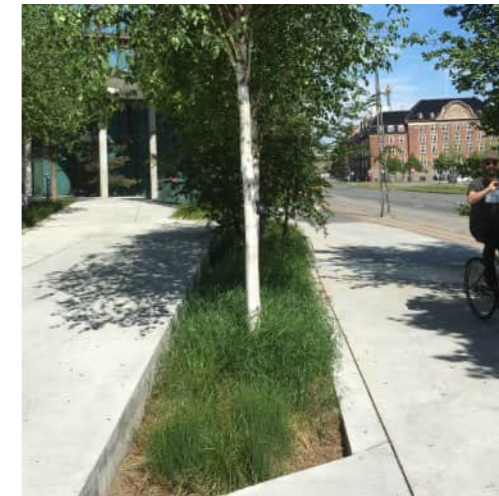
Tavoitteet

- katujen suunnittelussa, toteutuksessa ja peruskorjauksessa vehreyden lisäämisen painoarvo suureksi
- katutilan tilallisuuden kehittäminen jalankulkijan mittakaavaan sopivammaksi

Keinot

- puiden sijoittamista koskevien suojaetäisyysohjeiden päivitys siten, että puiden istuttaminen mahdollistetaan myös tilallisesti haastaviin kohtiin.
- putkien ja johtojen kokoaminen infraputkeen mahdollistaa kasvillisuuden hyvinvoinnin, lisäämisen ja säilymisen uudiskohteissa ja alueiden kunnostusurakoissa
- yleisten alueiden viherkertoimen kehittäminen ja käyttöönotto sekä kaupunkipuulinjaus, sitova tavoite istuttaa tietty määrä katupuita sovitulla aikajaksolla
- resurssien varaaminen rakentamiseen ja kunnossapitoon
- puut, pensaat ja perennat luovat monipuolista kaupunkimiljöötä, käytetään kestäviä lajeja
- puut ja kookkaat pensaat jäsentävät katutilaa myös talvisin, erityisesti ikivihreitä lajeja käytettäessä
- pergoloihin ja tolppiin integroidut monivuotiset köynnökset voivat toimia tilanjakajina
- laadukkaiden rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden sekä erilaisten pintamateriaalien avulla voidaan vaikuttaa alueiden tilallisuuteen ja rajaamiseen
- noppakivilinjaus eli noppakivipintaisena kehitettävät kadut ja sen periaatteet historiallisille kaduille tarpeen

Hulevesien hallintaa kasvillisuuskaistalla

Luonnon monimuotoisuuden lisäämistä monimuotoisella kasvillisuudella, lahoppuulla ja kivillä

Kalustukseen integroitu kasvillisuus

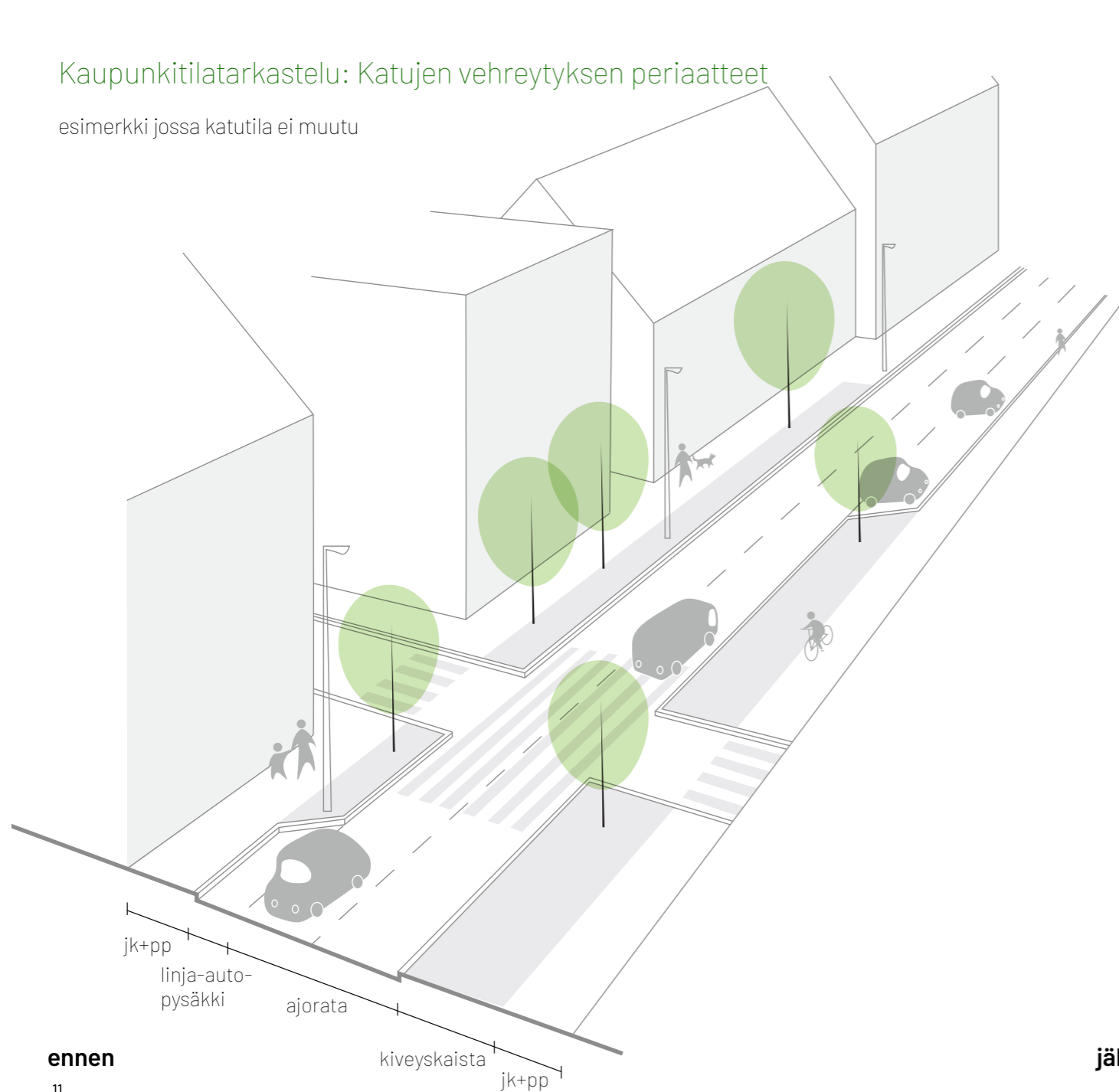

Havupuiden käyttö talviviherden lisääjänä

Kaupunkitilatarkastelu: Katujen vehreytyksen periaatteet

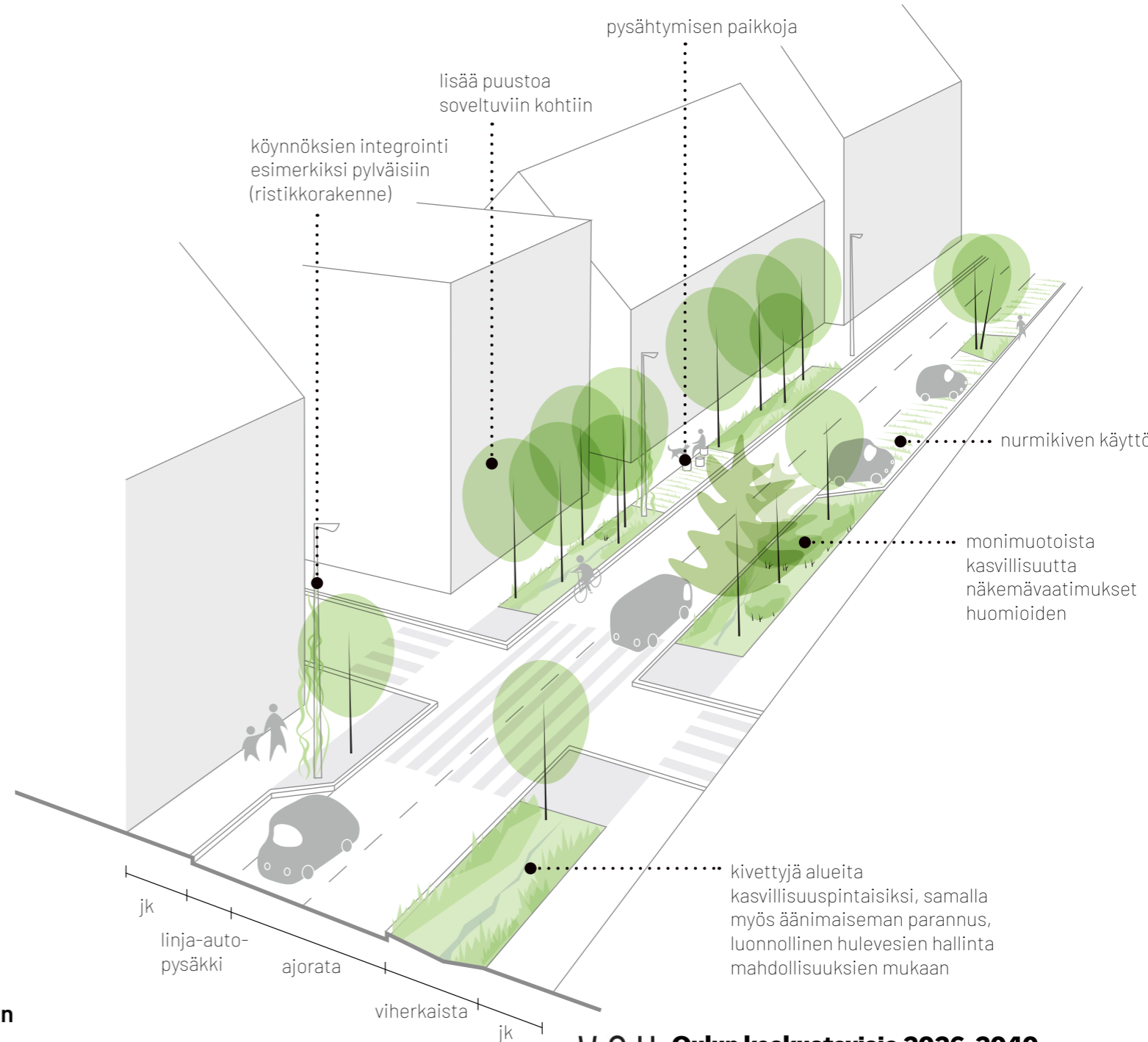
esimerkki jossa katutila ei muutu

ennen

11

jälkeen

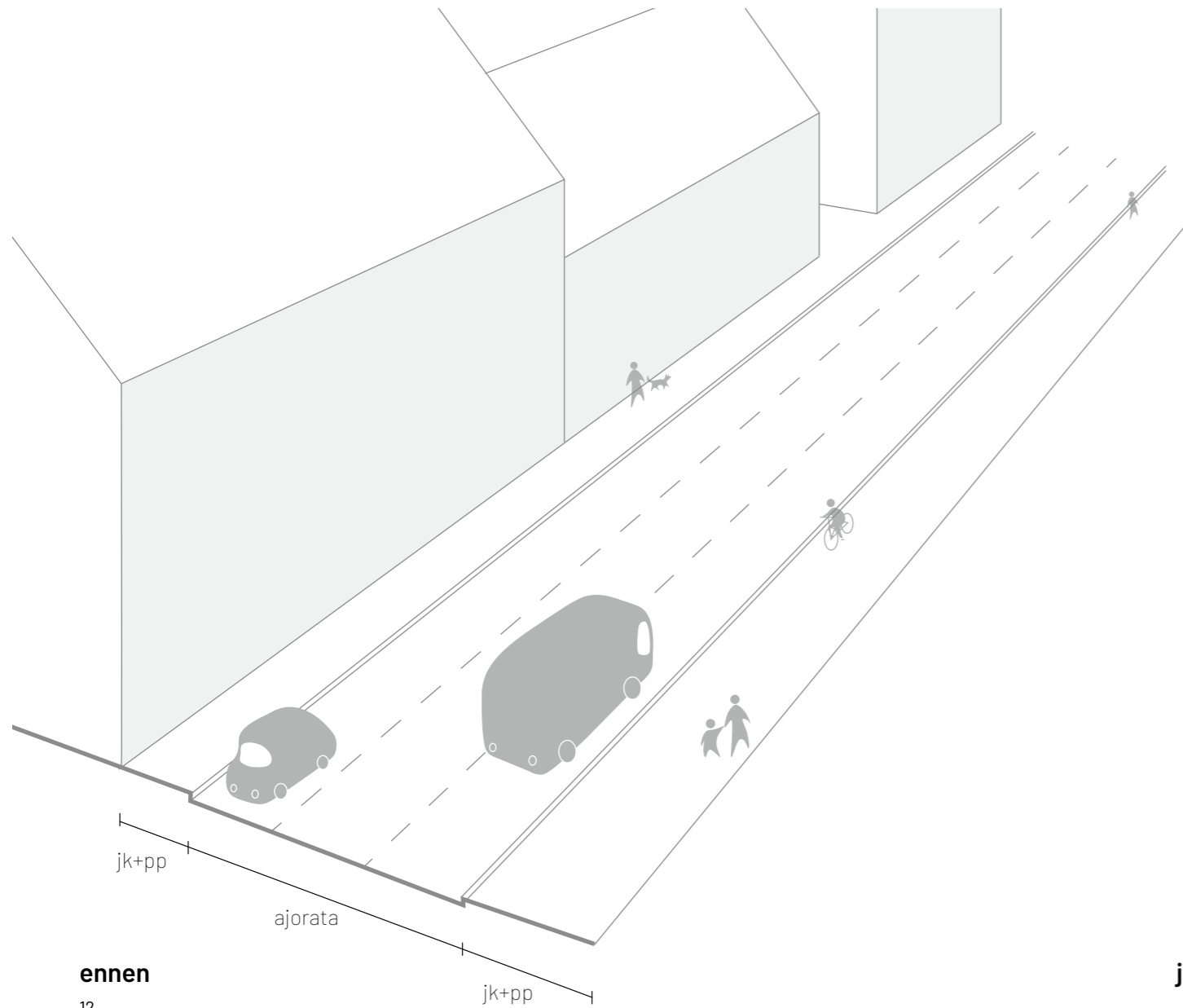

V S U

Oulun keskustavision 2026-2040
Kaupunkivihreä ja -sininen

Kaupunkitilatarkastelu: Katujen vehreytyksen periaatteet

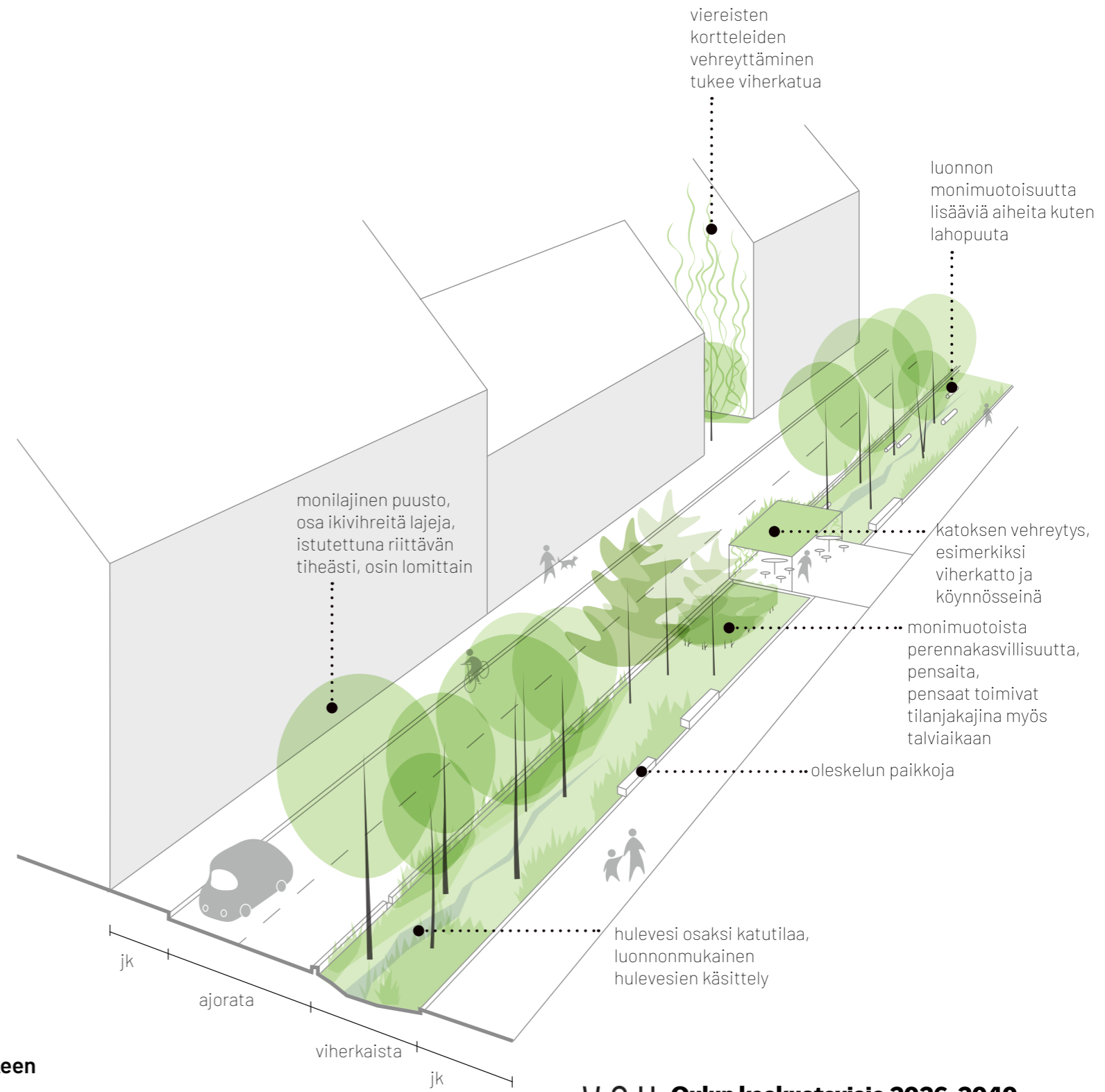
esimerkki jossa katutila muuttuu eli autokaistat kapenevat

ennen

12

jälkeen

VSU
MAISEMAARKKITEHDIT OY

Oulun keskustavision 2026-2040
Kaupunkivihreä ja -sininen

Tool box

Kesä/talvikatu

Vehreytettävän kadun epäjatkuvuuskohtia (esimerkiksi maanalainen infra tai kulkutarve osan vuotta estää laajemmat istutukset) voidaan täydentää kesä- ja talvikaturatkaisuilla. Menetelmiä voidaan hyödyntää myös muilla kävelykatualueilla.

Tavoitteet

- kesäaikaan kaduilla miellyttäviä istutuksia
- kaduilla pysähtymisen ja tekemisen paikkoja, mahdollisuus tapahtumille sekä kesä- että talviaikaan
- vuodenaikojen eron korostaminen

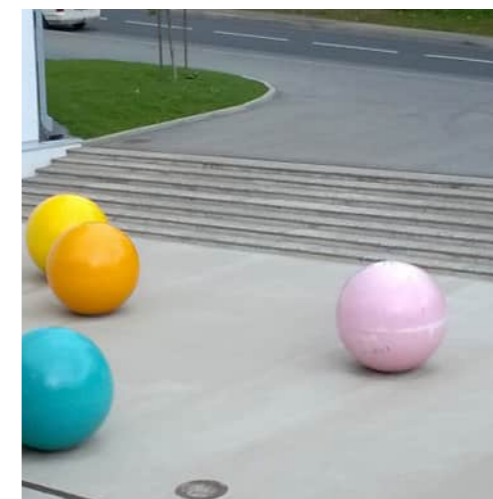
Keinot

- kasvillisuus siirrettävissä istutuslaatikoissa, osa laatikoista riittävän suuria pienikokoisille puille tai suurille pensaille
- monivuotisten kasvien ja kausikasvien yhdistelmät luovat näyttävyyttä ja vaihtelua katutilaan
- penkkejä, pöytä-penkkiryhmiä, pihakeinuja ja muita oleskelupaikkoja mahdollistamaan kaupunkitilassa oleilun ilman ostovelvoitetta verrattuna esimerkiksi patioihin
- leikittävät veistosmaiset aiheet, esimerkiksi leikkieläimet, jotka toimivat samalla myös taideaiheina
- tanssi- tai esiintymislava, kuntoilupiste tai vastaava lisäämässä toiminnallisuutta
- tilavarauksia sisältäen tapahtumasähkön erilaisten pienten ja isompien tapahtumien järjestämiseen, esimerkiksi kaupunkitanssit, yhteisjummat, lumiveistoskilpailut ja vastaavat
- pyörätelineet lisäämässä saavutettavuutta
- varjostus osalle oleskelupaikkoja puiden ja katosten avulla
- talvikunnossapidon keskittäminen kuljettaville väylille, jolloin muut alueet korostavat lumisina talven eksotiikkaa

Liitty tool boxiin

Viherkehän jatkuvuuden parantaminen
Katu- ja viheralueiden kehittäminen

Leikittävät veistosmaiset aiheet

Lumi ja valaistus talvikadun tunnelmanluojina

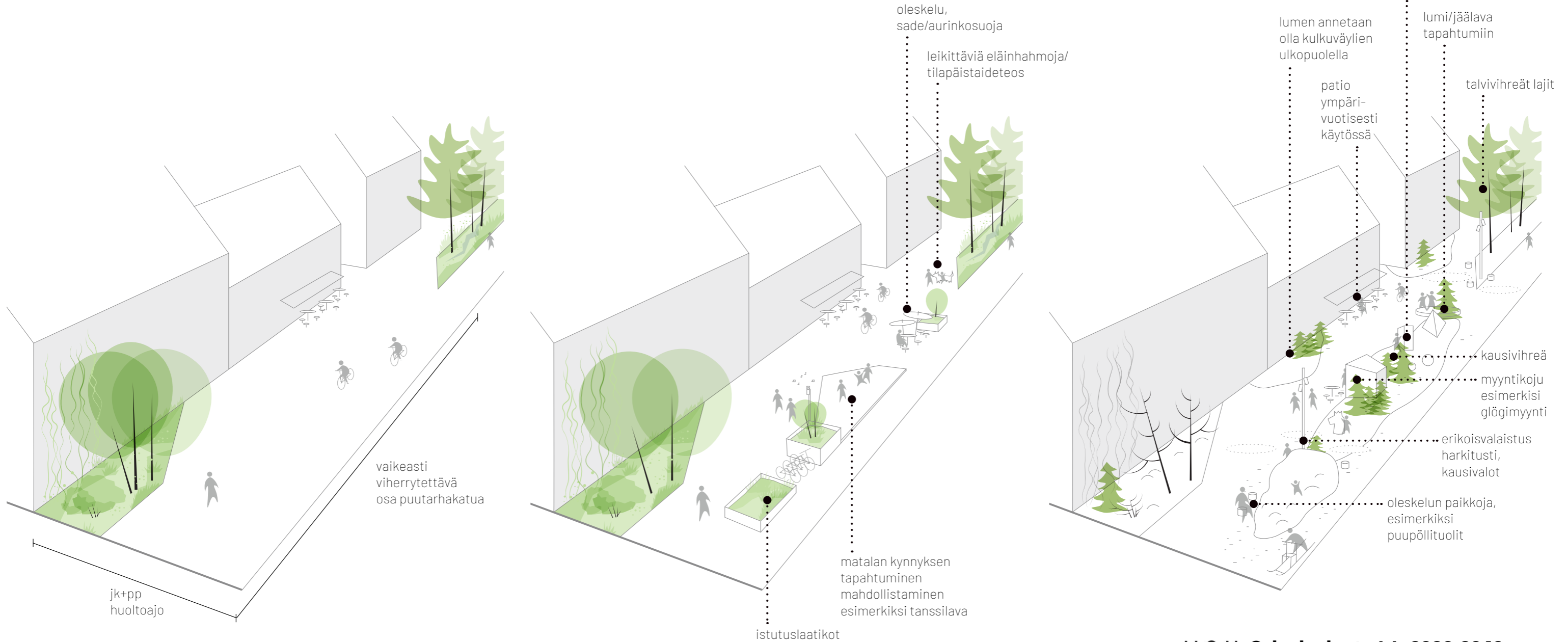
Oleskelun mahdollisuuksien lisääminen

Väliaikaiset kasvillisuusratkaisut ja tanssilava

Kaupunkitilatarkastelu: Kesä/talvikatu

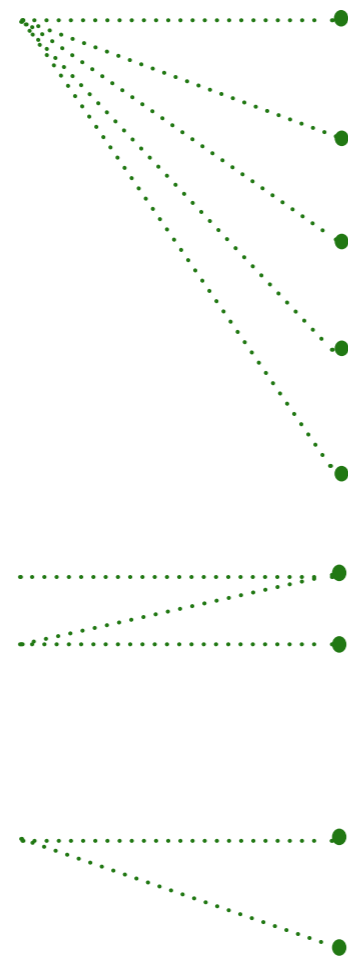
Tool box

Vihertasku – paikallinen katutilan vehreyttäminen

Olevien katutilojen vehreytys kohdistetuilla toimenpiteillä pienialaisesti. Esimerkiksi aukiomaisen tilan tai yksittäisen pysäköintipaikan vehreyttäminen. Myös laajempia pysäköintialueita voidaan vehreyttää ja aktivoida monikäyttöisiksi. Rakennustyömaiden kaivantaja voidaan vehreyttää väliaikaisesti.

Tavoitteet

- kaikkien katutilojen vehreytymismahdollisuuksien lisääminen
- kaupunkisäätökehittämisen
- luonnon monimuotoisuuden lisääminen
- kaupunkitilan käytön lisääminen

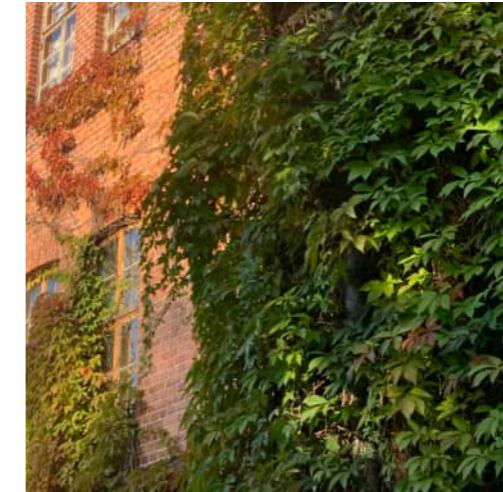
Keinot

- katutilassa olevien, yksittäisten laajempien kovien pinnoitealueiden muuttaminen osin kasvillisuuspinnoiksi
- pysäköintialueiden vehreyttäminen ja vuorottaiskäytön lisääminen
- erityisesti puiden lisääminen, tilan sallissa suurikokoisten lajien käyttö, jolloin vaikutus näkyy laajalle
- kasvillisuuden lisääminen vertikaalisesti seinäpinnoille, aitoihin tai pylväisiin esimerkiksi köynnöksiä käyttäen
- nurmikiven käyttäminen osana pinnoitettuja alueita
- mahdolliset hulevesiaiheet
- kasvillisuuden monimuotoisuuden lisääminen, esimerkiksi pölyttäjätasavalliset kasvit, eri puulajit unohtamatta ikivihreitä lajeja sekä lahoppuun käyttöä harkitusti
- penkkien ja muiden oleskelupaikkojen sijoittaminen alueella viipymisen lisäämiseksi
- pysäköintialueiden monikäyttöisyys, esimerkiksi ruuhka-aikojen ulkopuolella liikuntapaikka

Puiden talvihabitusta tuo eloa kaupunkikuvaan

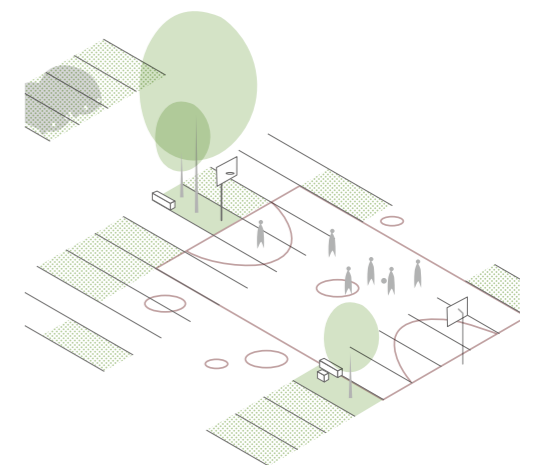
Köynnöksillä toteutetut vihreät pinnat

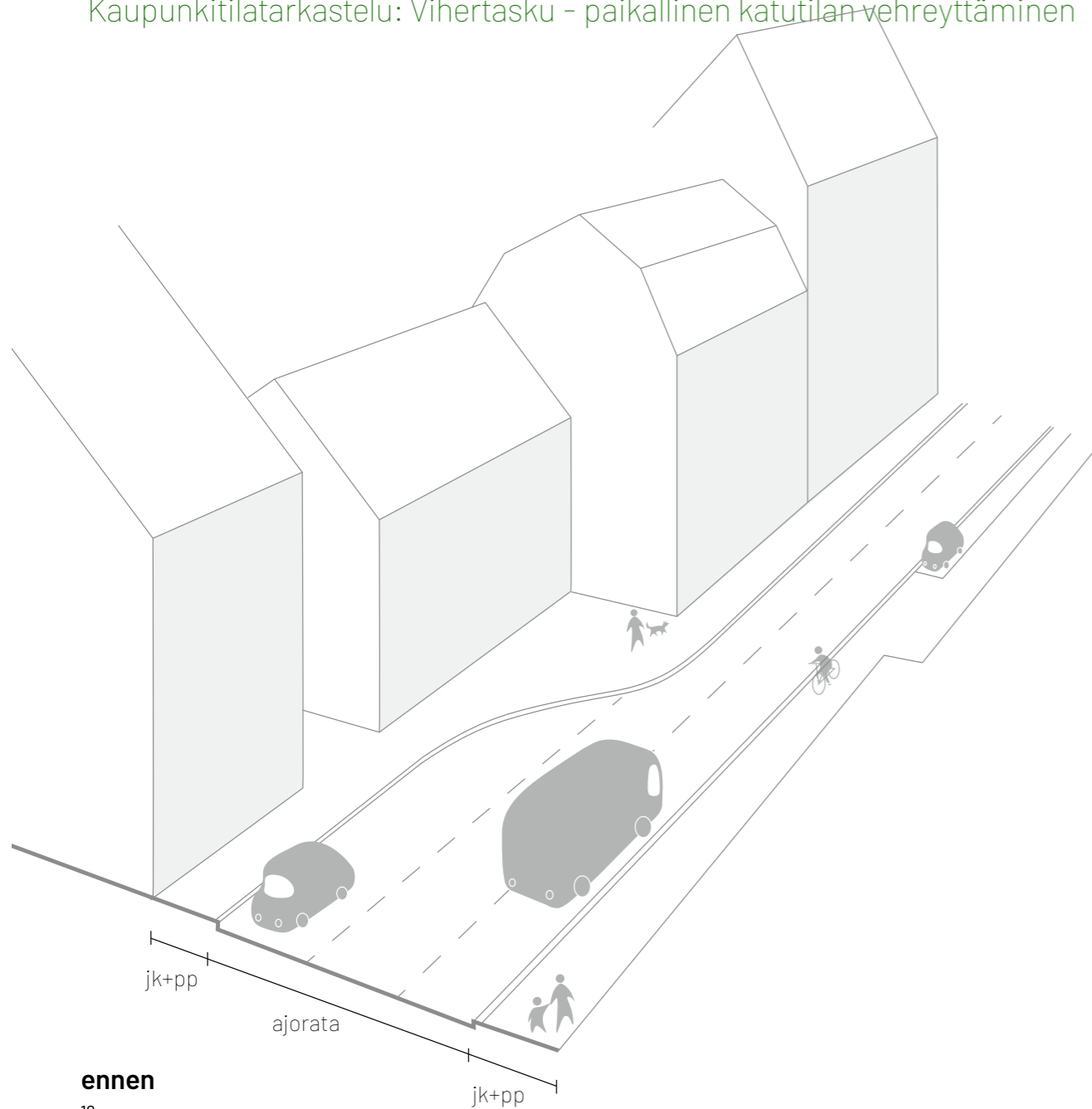
Yhdelläkin puulla on suuri merkitys tilan vehreyttäjänä

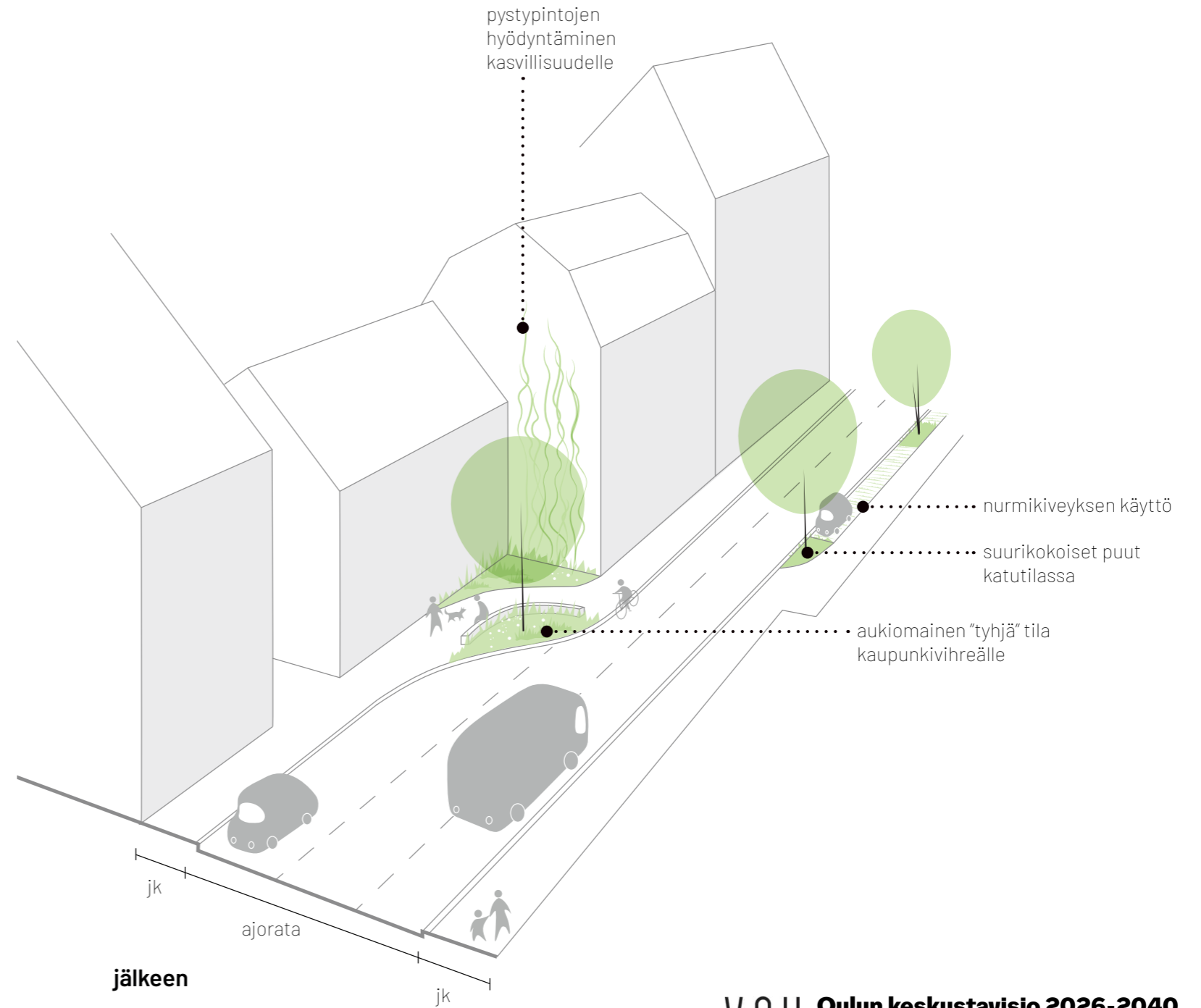
Vehreän pysäköintialueen monikäyttöisyys

Kaupunkitilatarkastelu: Vihertasku - paikallinen katutilan vehreyttäminen

ennen
16

jälkeen

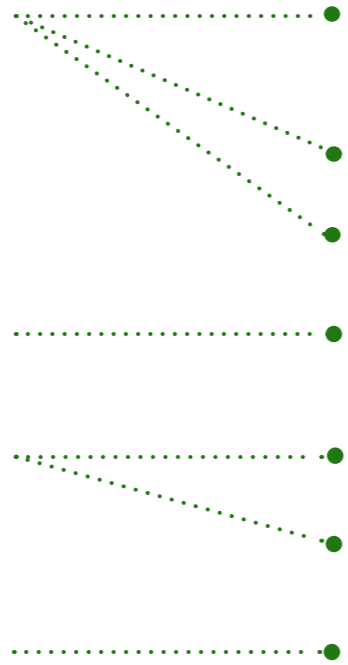
Tool box

Viherkehän jatkuvuuden parantaminen

Viherkehän jatkuvuutta parannetaan epäjatkuvuuskohdissa, jotta luodaan jatkuva viher/ekologinen yhteys ja mahdollistetaan miellyttävä kulku. Viherkehään kuuluu pieniä matkoja myös katuja, joita kehitetään viherryttävän kadun periaattein. Toiminnan mahdollisuuksia lisäämällä viherkehästä tulee käytettävämpi.

Tavoitteet

- viherkehän ekologisen yhteyden jatkuvuuden parantaminen
- viherkehän kulkemisen sujuvoittaminen
- liikennehäiriöiden vähentäminen
- toiminnallisuuden lisäys

Keinot

- jatkuvat kasvillisuusaiheet, erityisesti puusto koko viherkehän matkalta, mikrometsät, katupuusto ja puistojen laajemmat puustoalueet
- monikerroksinen kasvillisuus ja monilajisuus
- hulevesiaiheet
- reittien jatkuvuuden parantaminen huomioimalla suojatiet, ohjaavat reitit, visuaalinen orientaatio, kyltitys, brändäys ja materiaalit
- kasvillisuuskaistat vilkasliikenteisille kaduille
- visuaalisesti peittävä kasvillisuus, rakenteet, maastonmuodot jopa rakennukset turvallisuuskulma huomioiden
- toiminnan paikkoja eri-ikäisille käyttäjäryhmille, leikkiin ja liikuntaan kannustavia kaupunkitiloja

Liittyy tool boxiin

Olevien puistojen kehittäminen
Vesi- ja ranta-alueiden käsittelyn periaatteet
Katuja vihreytyksen periaatteet

Aukiolla oleva puustosaareke vehreyttää tilan

Reitistön jatkuvuutta voidaan parantaa monin tavoin

Kapeissa kohdissa rakennusten vihreät julkisivut tukevat viheytyksen jatkuvuutta

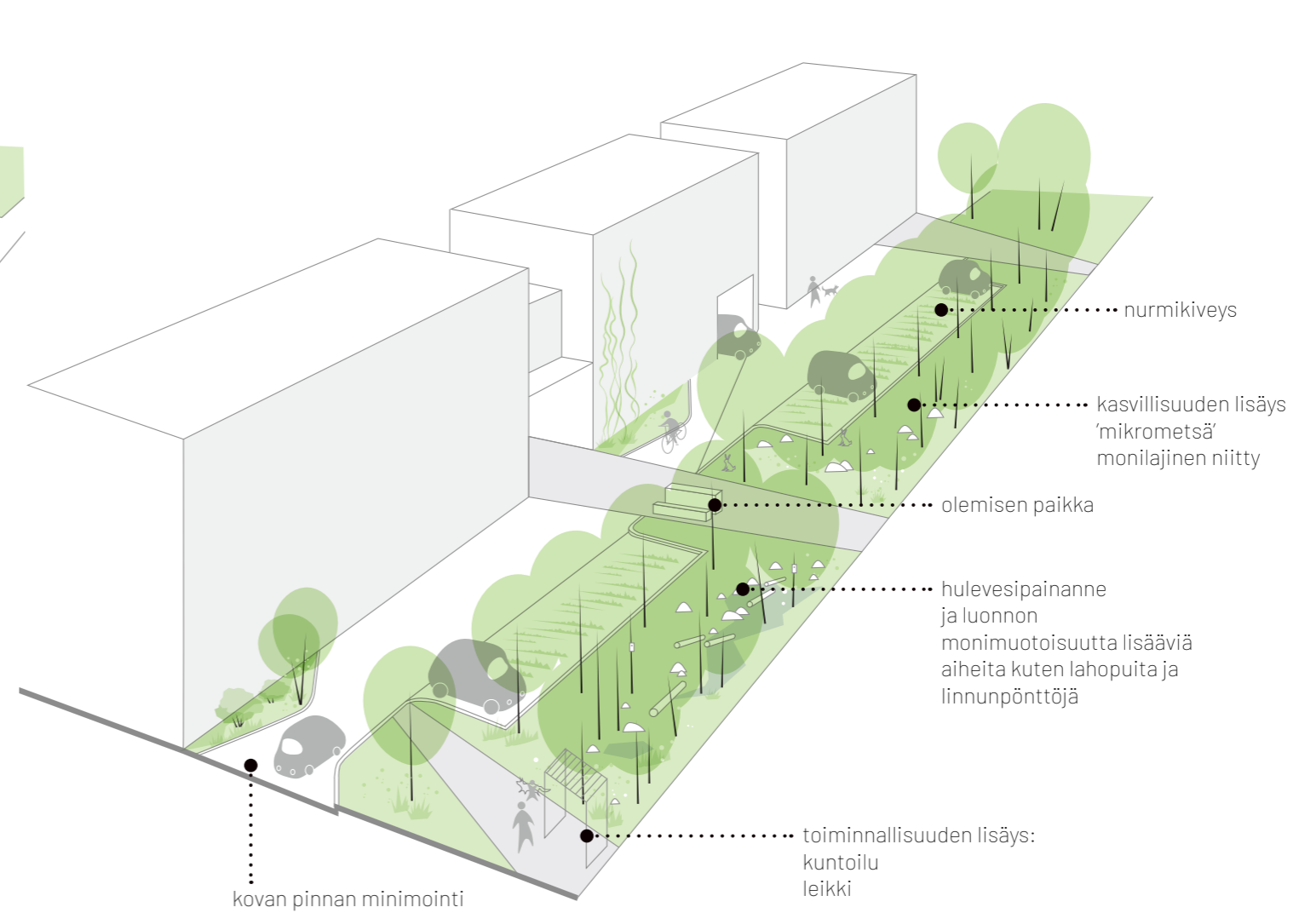
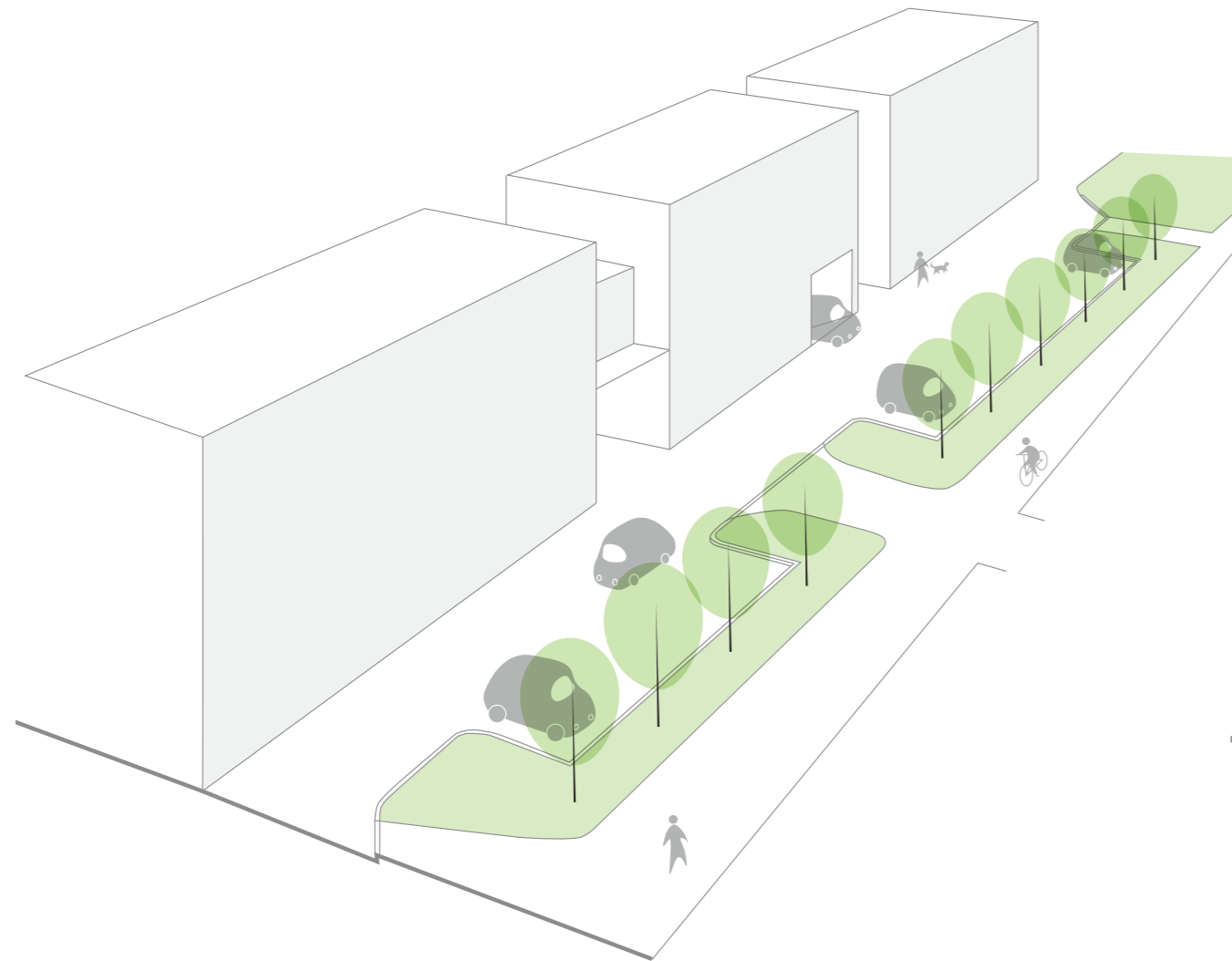

Toimintamahdollisuudet lisäävät ajanviettoa puistoissa

Kaupunkitilatarkastelu: Viherkehän jatkuvuuden parantaminen

Esimerkki kapean viheryhteyden kehittämisestä pihakatu-ratkaisulla

ennen

jälkeen

Tool box

Liitty tool boxiin

Viherkehän jatkuvuuden parantaminen

Vesi- ja ranta-alueiden käsittelyn periaatteet

Vesi- ja ranta-alueiden saavutettavuutta lisätään muun muassa erilaisin rannankäsittelyratkaisuin ja toiminnallisilla pisteillä. Keskustan alueella rantaan kehitetään monipuolinen urbaani rantareitti. Reitistöillä ohjataan kulkua myös aivan vedenrajaan saakka. Vesireittien kehittämisessä pyritään mahdollistamaan vaelluskalojen lisääntyminen, samalla aukeaa reittejä myös vesillä liikkujille. Vesipeileillä on myös kullttuurihistoriallista ja maisemallista arvoa, mikä tulee huomioida suunnittelussa.

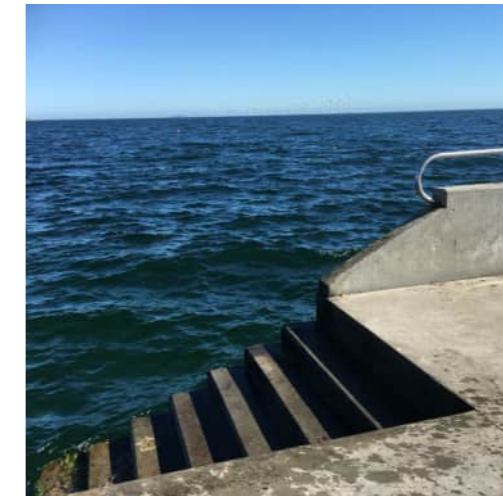
Tavoitteet

- veden saavutettavuuden lisääminen
- kaupunkisisäisen käytön lisääminen
- vaelluskalojen lisääntymisen mahdollistaminen
- luonnon monimuotoisuuden lisääminen
- laadukkaan urbaanin rantareitin kehittäminen

Keinot

- loivat luonnonmukaiset rannat, esimerkiksi paikoin soraistettuna
- oleskeluportaat, laiturit ja keveät rakenteet, rakennetuissa rannoissa tukimuurit porrastettuna tai riittävän matalina
- reittejä veden äärelle, vedenkorkeuden vaihteluvälin huomioiminen, esimerkiksi toissijainen reitti voi jäädä korkean veden alle
- oleskelun, toiminnan ja palveluiden paikkoja ranta-alueelle ja veden ääreen, esimerkiksi uimapaikat, laiturit, vesipuisto, vesiliikenne "suiston Potnapekka" ja kajakkivuokraus
- pohjapatojen poistaminen, virtaavan veden lisääminen
- vesieliöiden vapaa liikkuvuus
- luonnonmukaisten rantojen suosiminen, rakennettujen rantojen monimuotoiset kasvillisuusistutukset ja esimerkiksi pesimälautat linnuille
- panostetaan keskusta-alueella rannan käsittelyn keinoihin, materiaaleihin, kalusteisiin ja varusteisiin sekä toiminnallisuuteen

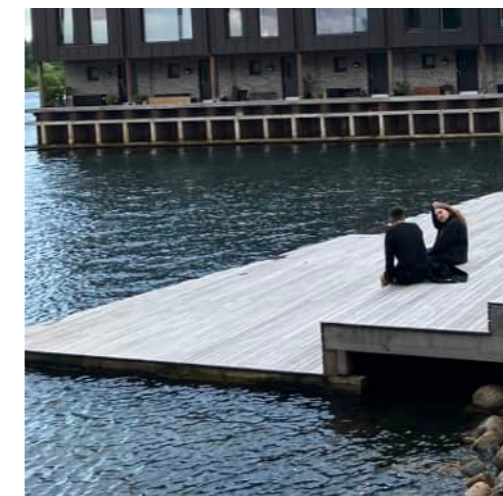
Uimisen mahdollistaminen keskusta-alueella

Soraistettu ranta mahdollistaa veden äärelle pääsyn

Oleskelun paikkoja veden äärelle

Erilaiset elämykselliset reitit ranta-alueille

Kaupunkitilatarkastelu:

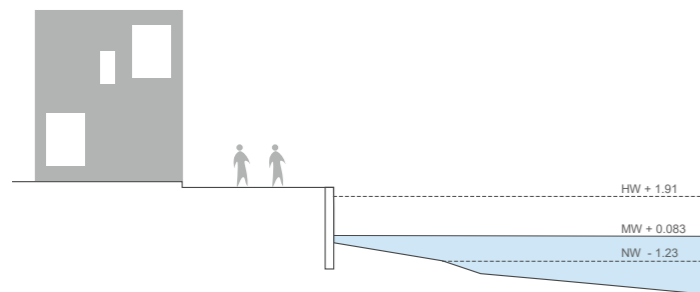
Vesi- ja ranta-alueiden käsittelyn periaatteet

Ranta- ja vesialueiden käsittelyvaihtoehtoja on esitetty periaateleikkauksin.

Luonnonmukainen ranta rakennettavassa saaressa

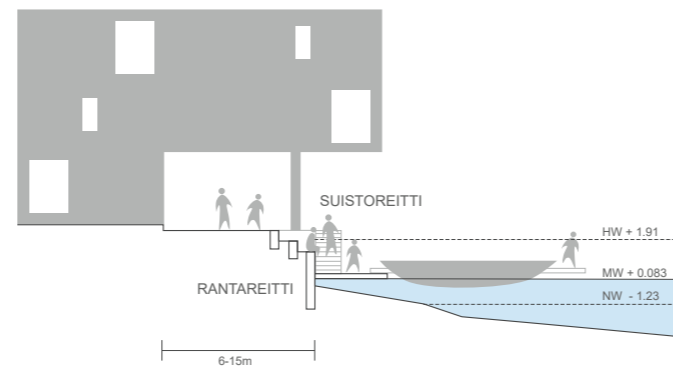
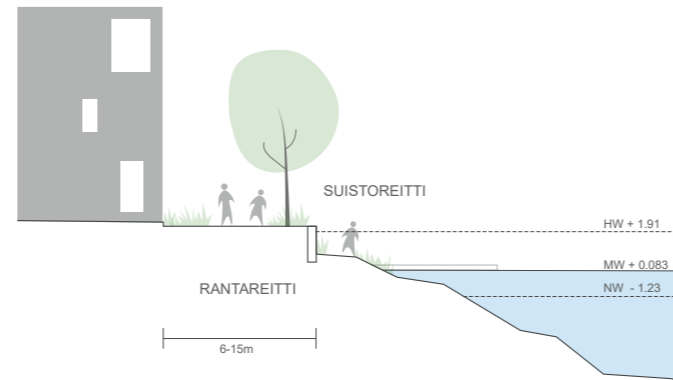
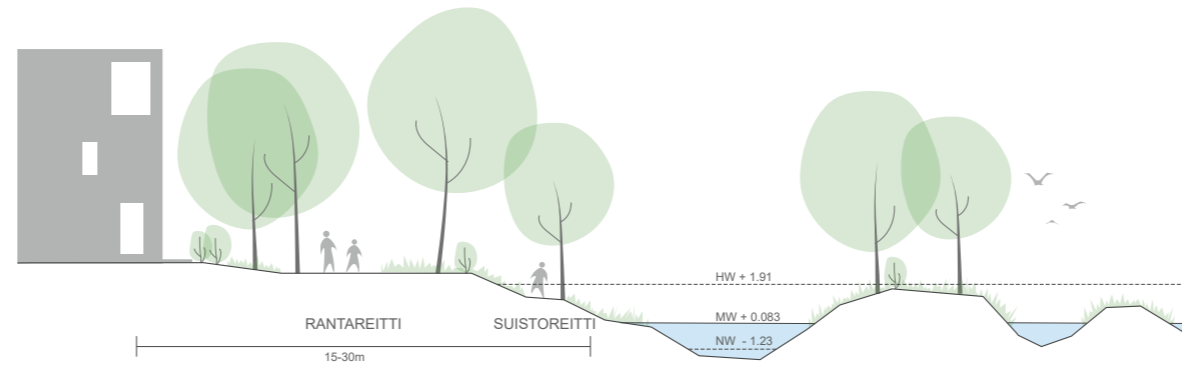

Rakennettu ranta, esimerkki

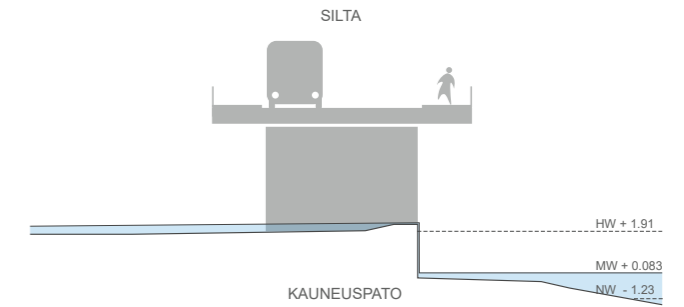
ennen

Erilaisia rantatyyppijä ja tapoja päästä veden äärelle

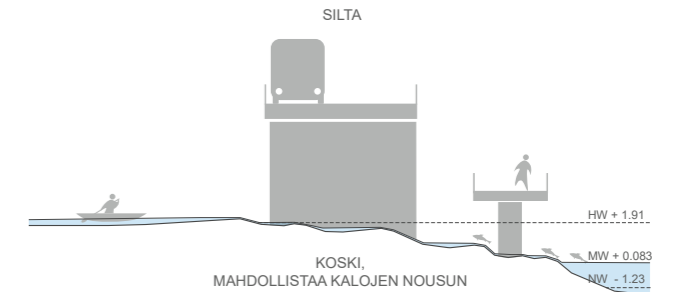
jälkeen

Kauneuspato

ennen

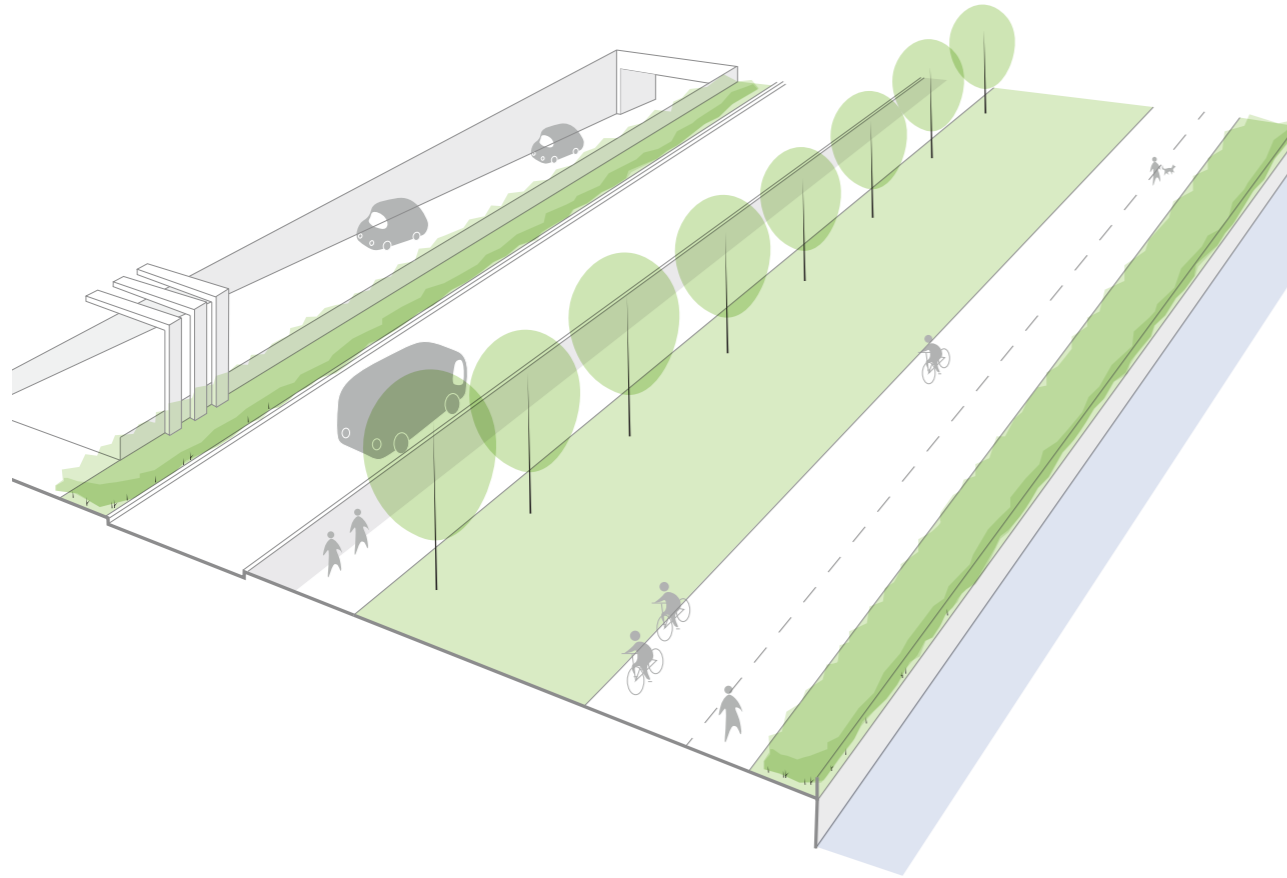
Koski sillan alla

jälkeen

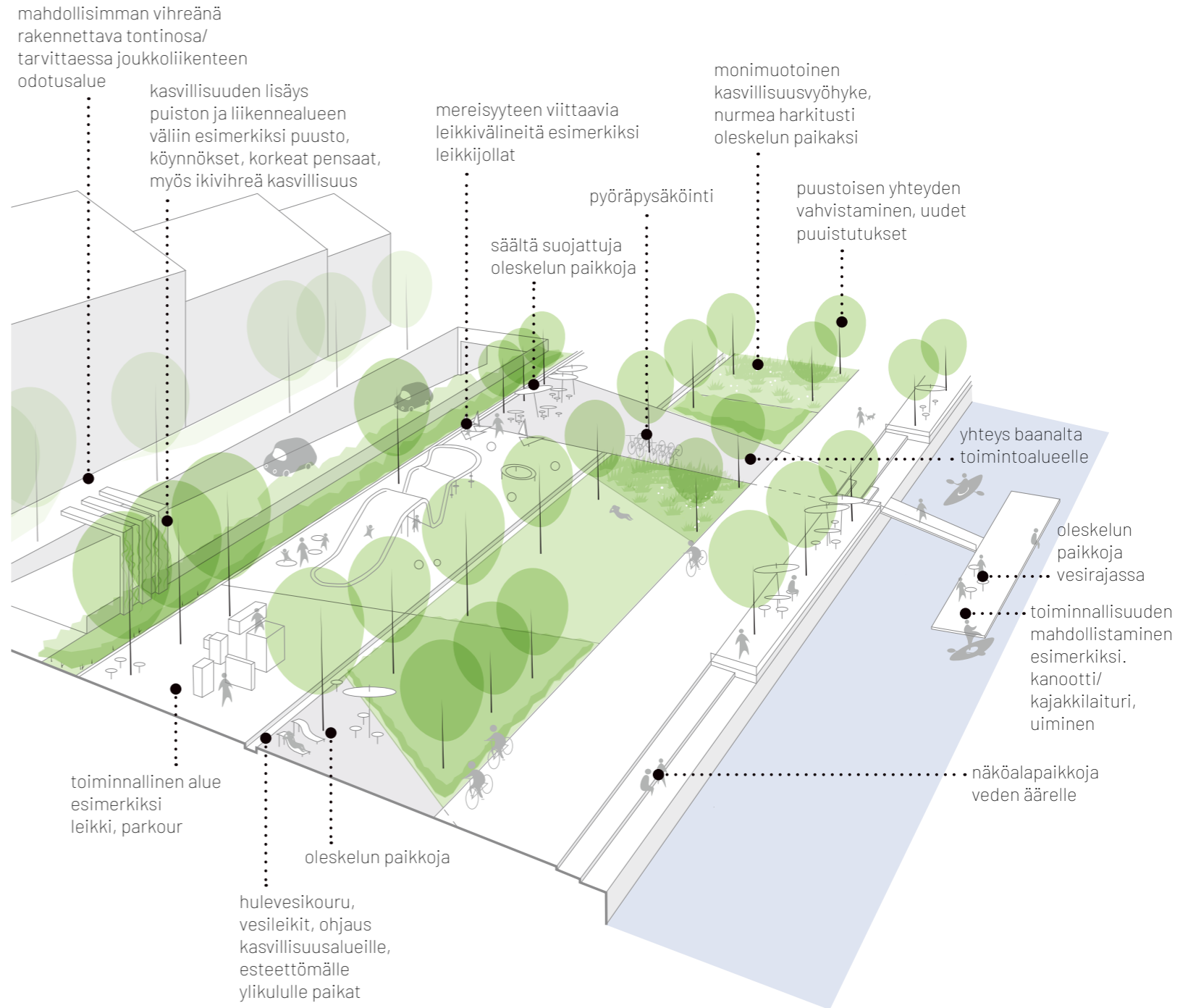
Kaupunkitilatarkastelu: Vesi- ja ranta-alueiden käsittelyn periaatteet

Urbaani rantavyöhyke ja taskupuisto, Autorannan viereinen ranta

ennen

21

jälkeen

Tool box

Olevien puistojen kehittäminen

Olevia puistoja kehitetään luontoarvoiltaan monimuotoisemmiksi tukemaan luonnon monimuotoisuutta ja vastaamaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin. Toiminnallisuuden kehittämällä houkutellessa käyttäjiä viettämään aikaa julkisissa ulkotiloissa. Kasvillisuuden monimuotoistamisella saadaan luotua myös eri vuodenaikoina mielenkiintoisia kaupunkitiloja sekä hyvää pienilmastoa. Hulevesien käsittely otetaan osaksi puistotilaa.

Tavoitteet

- puistojen toimiminen vahvemmin osana viheryhteysiä
- luonnon monimuotoisuuden lisääminen
- kaupunkisininen osaksi puistoja
- kaupunkipuistojen käytön lisääminen eli muun muassa virkistys, leikkiminen ja harrastaminen ulkona

Keinot

- puistojen viherpinta-alan laajentaminen esimerkiksi jatkamalla vehreyttä viereisille katualueille.
- monikerroksinen, runsas kasvillisuus ja erityisesti puusto ekologisia viheryhteysiä parantamassa
- reittien jatkuvuuden parantaminen, visuaalinen orientaatio
- kasvillisuuden monimuotoisuuden lisääminen ja kestävien kasvien käyttö, monimuotoiset ja pölyttäjävälliset niityt ja muu kasvillisuus, esimerkiksi pajut, kukkivat puut sekä talvisuojaa antavat ikivihreät lajit
- lahoppuuston lisäys
- eri lajien pesimä- ja talvehtimipaikkojen lisääminen, esimerkiksi lintujen ja lepakoiden pöntöt sekä hyönteishotellit
- vesiaiheiden lisäys hyödyntäen hulevesiä
- puistojen toiminnallinen ja visuaalinen kehitys, puistojen saavutettavuuden parantaminen, miellyttävä puistoympäristö, pienilmaston parantaminen, liikenteen haitoilta suojaaminen sekä varjoisten oleskelupaikkojen lisääminen

Monipuolinen kasvillisuus

Hulevesialtaiden monikäyttöisyys

Liitty tool boxiin
Viherkehän jatkuvuuden parantaminen

Puistoissa huomioidaan myös talvitoiminnot

Kohokohtien luominen muun muassa vesiaiheilla

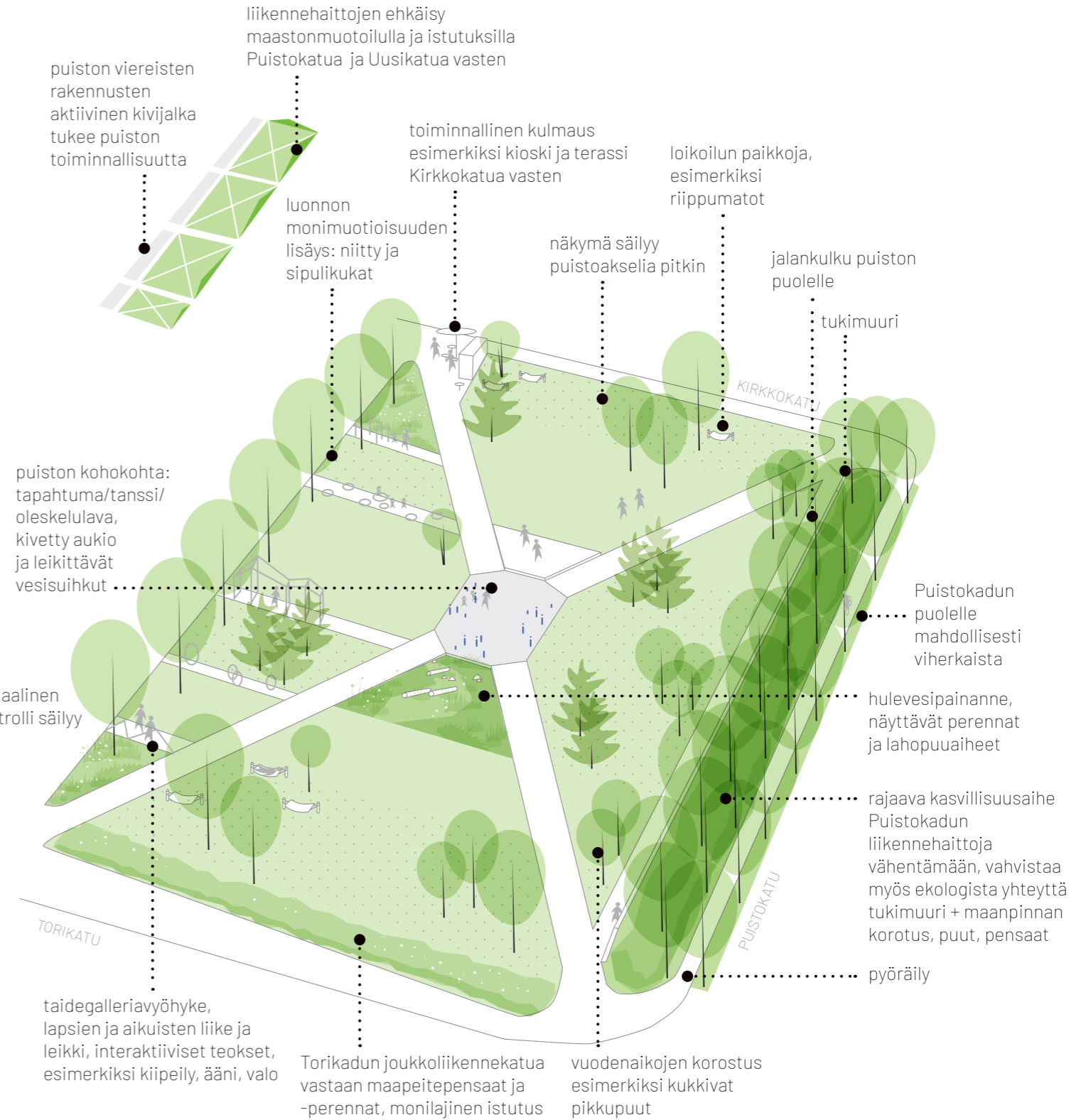

Kaupunkitilatarkastelu: Olevien puistojen kehittäminen

Kyösti Kallion puiston osa. Puiston toiminnallisuutta ja vetovoimaisuutta on lisätty ja kasvillisuutta kehitetty.

jälkeen

ennen

23

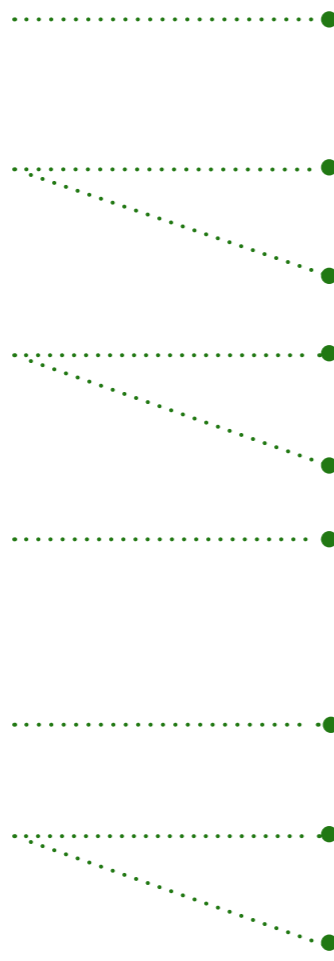
Tool box

Korttelin vehreytyksen periaatteet

Uudiskorttelit/täydennysrakennettavat korttelit suunnitellaan siten, että kortteliin saadaan integroitua kasvillisuusaiheita mahdollisimman paljon. Korttelin ja katutilan liitoskohdat suunnitellaan tarkkaan ja pyritään siihen, että korttelin vihreys näkyy myös katutilassa. Periaatteita voidaan käyttää myös olevien korttelien peruskorjauksien yhteydessä. Viherkehän lähellä olevia korttelipihoja vehreytetään tukemaan viheryhteyttä.

Tavoitteet

- kortteliin saadaan kookasta kasvillisuutta luomaan mittakaavaa, miellyttävyyttä ja varjoa
- korttelin viherpinta-alan ja määrän maksimointi
- korttelin pystypintojen viherryttämien
- katutila levittäytyy korttelin puolelle
- kaupunkisininen osaksi kortteleita
- parvekkeiden kasvillisuus osana vehreää kaupunkitilaa

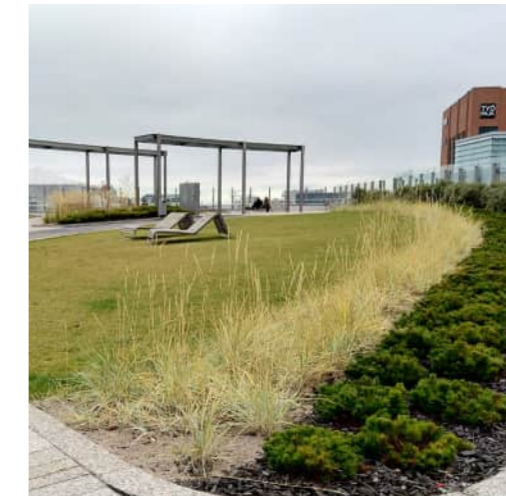
Keinot

- korttelissa maakosketuksissa olevaa pihatilaa, mikä mahdollistaa kookkaan puuston
- tasakattojen hyödyntäminen kasvillisuuspeitteisenä tai puutarhamaisina oleskelualueina
- korkea viherkerroin
- parvekkeilla tai viherhuoneissa istutuslaatikot, joissa monivuotisia tai kausikasveja
- korttelin seinäpintoihin integroidaan köynnöksiä
- kortteliin tehdään sisennyksiä tai aukkoja, jotka mahdollistavat pienaukioiden muodostumisen. Pienaukiot mahdollistavat kasvillisuuden istuttamisen kenties muuten ahtaaseen katutilaan. Arkadiratkaisut tarjoavat säänsuojaa kulkijalle.
- huleveden käsittely ja hallinta sekä hyödyntäminen osaksi korttelin julkisia ulkotiloja
- kannustetaan asukkaita sijoittamaan istutuksia parvekkeille
- korttelipuutarhuri palvelu, joka auttaa organisoimaan ja toteuttamaan parvekkeiden vehreytystä

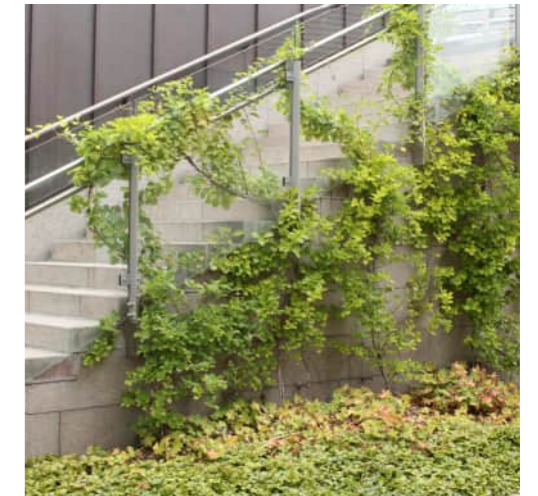
Liittyä tool boxiin

Katujen vehreytyksen periaatteet
Vihertasku - Paikallinen katutilan vehreyttäminen
Viherkehän jatkuvuuden parantaminen

Viherkatot ja kattopuutarhat

Köynnösten käyttö julkisivuissa ja pergoloissa

Suurikokoiset puulajit luovat tilallisuutta

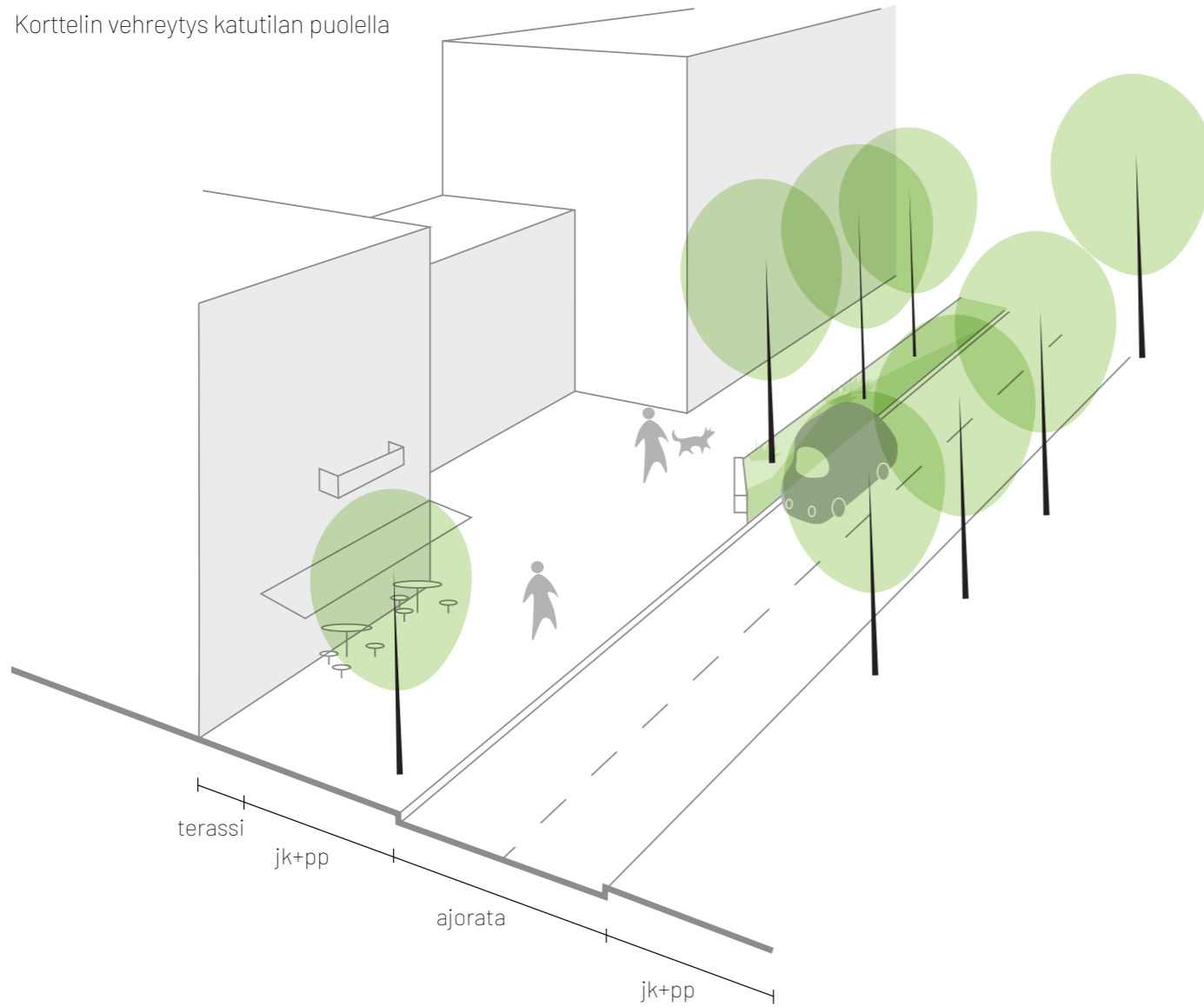

Viherhuoneiden ja parvekkeiden istutukset

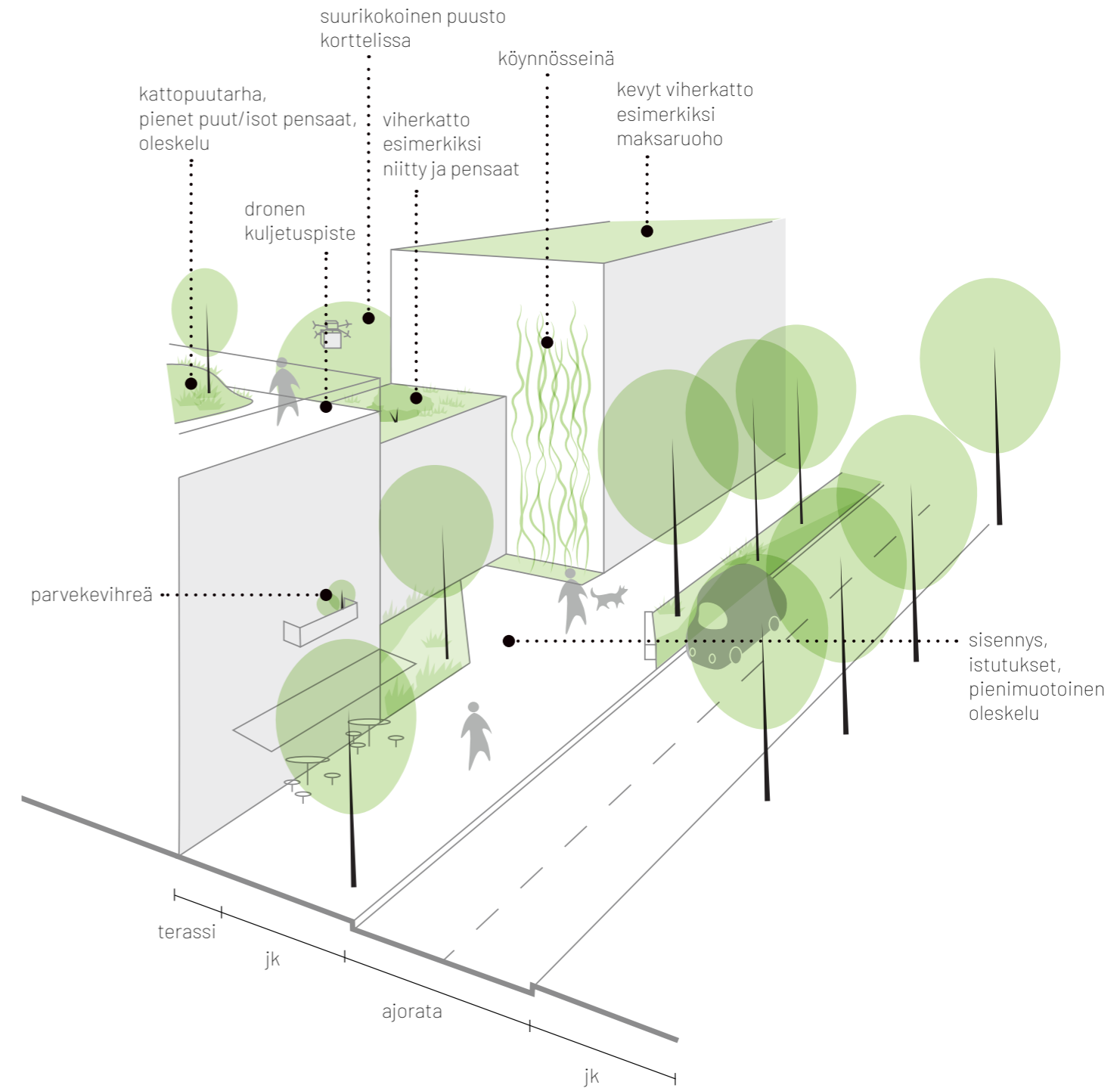
Kaupunkitilatarkastelu: Korttelin vehreytyksen periaatteet

Korttelin vehreytyksen katutilan puolella

ennen

25

jälkeen

Vaikutusten arviointi

Kaupunkivihreän ja -sinisen kehittäminen

Täydennysrakentaminen	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida korttelien vehreytys osana kaupungin viherverkostoa, esimerkiksi viherkattoina.
Liikenne	Viheryhteyksien parantaminen edellyttää muutoksia tiettyihin katuihin.
Maisema/kaupunkikuva	Tunnistetut viheryhteystarpeet lisäävät katuvihreän osuutta kaupunkikuvassa ja luovat miellyttävää mittakaavaa sekä viihtyisää kaupunkikuvaa.
Kaupunkivihreä	Viheryhteyksien toteuttaminen lisää kaupunkivihreän määrää.
Kaupunkisininen	Kasvillisuusalueiden lisäys mahdollistaa hulevesien luonnonmukaisempaa hallintaa, muuten siniverkosto säilyy pitkälti nykyisellään. Pohjapatojen poisto mahdollistaa kattavamman ekologisen siniverkoston.
Ekologia	Viheryhteydet lisäävät ekologisia yhteyksiä kaupunkikeskustassa, kohdealueen laidoilla on kattavat ekologiset yhteydet, ekologista siniverkostoa kehitetään.
Virkistys	Kasvillisuuden lisääminen lisää virkistysmahdollisuuksia myös kaupungin keskusta-alueella osana arkiympäristöä ja mahdollistaa vehreät siirtymät puistoihin ja laajemmille ulkoilualueille. Virkistysmahdollisuuksia myös lisätään niin kaduille kuin viheralueille. Myös vesialueiden ja rantojen virkistyskäyttö lisääntyy.
Resilienssi	Kasvillisuus auttaa torjumaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia kaupunkitilassa mm. laskemalla lämpötilaa, vähentämällä tuulitunneliefektiä ja imeyttämällä hulevesiä.
Hiillensidonta	Kasvillisuus sitoo hiiltä ja puuston peitteisyyden lisääminen toteuttaa ennallistamisasetuksen periaatteita.

OULU V&S U

MAISEMA-ARKKITEHDIT OY